

Mátészalka Város Településrendezési Tervéhez

Településrendezési
eszközök

Környezeti
értékelés

Tervező:

**Art Vital Tervező,
Építő és
Kereskedelmi Kft.
(C-15-1062)**

2023.

Aláírólap

Település tervező/Építész vezető tervező

.....
Végh József
TT 15-0124
É/1 15-0124

Településtervező munkatárs/projekt koordinátor:

.....
Végh Csongor

Településtervező munkatárs:

.....
Kiss Ildikó

Környezetmérnök:

.....
Szalai Sándor
környezetmérnök,
környezetvédelmi-ökológus,
vízellátás-csatornázás szakmérnök,
SZKV-hu; SZKV-le; SZKV-vf; SZKV-zr
mksz: 15/0640.
njsz: 939/2004.

Ügyvezető igazgató:

.....
Végh József

MÁTÉSZALKA VÁROS ÚJ TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVÉHEZ

KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

Szakági Alátámasztó Munkarész

2/2005.(I.11.)Korm. rendelet alapján

Készítette

ÖKOcontroll Bt. – 4400 Nyíregyháza, Lukács Ödön út. 31.

2023.06.

Tartalomjegyzék

ELŐZMÉNY	6
1. A szabályozást érintő általános elvek	6
1.1. Alkalmazott szabványok, előírások	6
1.2. A kapcsolódás a fejlesztési stratégiában szereplő környezetvédelmi programokhoz	7
1.3. A változtatás célja	15
2. Környezetvédelem (és településüzemeltetés)	16
2.1. A településkép védelméről	16
2.2. Háztartási szennyvíz begyűjtéséről	16
2.3. Talajterhelési díjról	16
2.4. Állattartás szabályairól	16
2.5. Helyi szintű környezetvédelem szabályok megalkotásáról	16
2.6. Szilárd hulladék kezelésére	16
2.7. Rendeletek értékelése	17
3. A rendezési tervben szereplő terület-felhasználást érintő beavatkozások	17
3.1. Terület-felhasználást érintő beavatkozások	17
4. A tervezett módosítások változások csoportosítása, azok hatásainak bemutatása	36
4.1. A rendezés oka	37
4.2. Az új terv főbb célja	37
5. Szerkezeti tervszintű változtatások a korábbi tervhez képest	38
5.1. A terv céljainak összevetése más, a területet érintő koncepciókkal, programokkal	38
5.2. Települési környezetvédelmi program	39
5.3. Környezeti célok és szempontok az új terv elkészítésével	39
6. A település, valamint a funkcióváltással érintett közigazgatási terület jelenlegi, általános környezeti állapota	40
6.1. Természetvédelem helyzete a településen	40
6.2. Jellemző talajtípusok	42
6.3. Talajerózió	43
6.4. Felszíni és a felszín alatti vizek	43
6.5. Levegőtisztaság és védelem	48
6.6. Zaj és rezgésterhelés	50
6.7. Város zajhelyzete	51
6.8. Sugárzás védelem	52
6.9. Hulladékkezelés	52
6.10. Vizuális környezetterhelés	53
6.11. Ár,- és belvízvédelem	54
6.12. Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák	55
7. Az ipari-gazdasági tevékenység végzése	56
7.1. Az ipari szektor bemutatása	56
7.2. Mezőgazdaság	56
8. Örökségvédelem	56
9. A terv megvalósulásával várható környezeti hatások	57

9.1.	A változtatások hatásának megítélése a tervre, vonatkozó hatások alapján.....	57
9.2.	Az új terv hatásainak megítélése a várható környezeti hatások alapján	57
9.3.	Szinergikus hatások szerinti megítélése	58
9.4.	Országhatáron áterjedő hatás.....	58
9.5.	Környezetre kockázatos hatások megítélése	58
9.6.	Védett területek érintettsége.....	58
9.7.	Társadalmi, gazdasági folyamatok környezeti következményei	58
9.8.	A várható környezeti hatást kiváltó tényezők fenntarthatóságra gyakorolt hatása	59
9.9.	Környezeti következmények alapján értékelés	60
9.10.	A várható környezeti hatások rendelet szerinti értékelése.....	61
9.11.	A vizsgált terület értéke, érzékenysége.....	61
10.	Az épített környezetre gyakorolt hatások elemzése	62
10.1.	Hatásmátrix a változások megvalósulása esetén	62
10.2.	Javasolt környezetvédelmi intézkedések, a település környezeti állapotának megtartása érdekében.....	67
11.	Közérthető összefoglaló	68

ELŐZMÉNY

A város új rendezési tervét, az Art Vital Kft. készíti. A települési önkormányzat felkérte az ÖKOcontrol Bt.-t hogy a település rendezési tervéhez a környezetvédelmi munkarészeit elkészítésre.

Az értékelést a megelőzően az környezetvédelmet érintő helyzetfeltáró munkarészt a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet alapján, illetve annak 1. számú melléklete megalapozó vizsgálat tartalmi követelményei alapján végeztük el, valamint figyelembe vettük a korábban elkészített anyagokat: Vízügyi Igazgatóság által elkészített szakvéleményt, az Országos Környezetvédelmi Tanács és Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság ajánlásait, települési környezetvédelmi programját, LOCAL AGENDA programját 2021 valamint a 2020 évben készült Integrált Településfejlesztési Stratégiát.

Fentiek megvalósíthatósága érdekében hatóságokkal folytatott egyeztetés után szükségessé vált a bel,- és külterületre vonatkozó településszerkezeti és szabályozási terv teljes átdolgozása új terv elkészítése. A törvényi előírásoknak megfelelően a környezeti értékelés készítését 2/2005.(I.11.) Korm. rendelet írja elő, amely az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról rendelkezik anyagunkat az ebben szereplő szempontok alapján állítottuk össze.

1. A szabályozást érintő általános elvek

Jelen környezeti értékelés Mátészalka város településrendezési tervének különálló munkarészeként készül. A településrendezési tervet az Önkormányzat Képviselőtestülete azzal a céllal készítetteti, hogy a törvényi előírásoknak eleget téve jelen jogszabályi követelményeknek megfelelő településrendezési tervben előírtak alapján a település szabályozott fejlődését biztosítsa.

A város meglévő településrendezési tervét 2011-ben készítették el.

A hatályos szerkezeti tervet 188/2011. (XI.30.) KT. számú határozat határozatával fogadta el a képviselő testület. Az új településrendezési terv készítése 2018. évben kezdődött. A város önkormányzata 61/2018. (V. 08.) Kt. önkormányzati rendelettel döntött Mátészalka Város helyi építési szabályzatáról és szabályozási tervéről szóló 26/2005. (IX.30.) önkormányzati rendelet módosításáról. A helyzetfeltáró vizsgálatok során a települési adatszolgáltatás jelenkori kiegészítésével került sor.

Mátészalka Város településfejlesztési koncepciójának módosításáról, integrált településfejlesztési stratégiakészítéséről valamint a településrendezési eszközök, valamint településképi arculati kézikönyv és településképi rendelet készítéséről, a 16/2017. (V.25.) önkormányzati rendelettel döntöttek.

A képviselő testület ezek megvalósításához kívánja az érintett területek tömbjét változtatni, ez képezi az új településrendezési terv alapját. A változási javaslatok közvetve vagy direkt formában környezetvédelmi szempontokat is érintenek, illetve hatással lehetnek környezet változására.

1.1. Alkalmazott szabványok, előírások

1. 284/2007. (X. 29.) Korm. rend
2. 93/2007. (XII. 18.) KvVM rendelet

3. 27/2008. (XII. 3.) sz. KvVM–EüM együttes rendelet
4. MSZ 18150/1-98. sz. Környezeti zaj vizsgálata és értékelése - szabvány
5. e-UT 03.07.42 sz. Közúti közlekedési zaj számítása c. Útügyi Műszaki Előírás
6. e-ÚT 03.07.46 sz. Keskeny közúti zajárnyékoló falak c. Tervezési Útmutató
7. MSZ 15036:2002 sz. Hangterjedés szabadban – szabvány
8. 25/2004. (XII. 20.) KvVM rendelet
9. 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet

1.2. A kapcsolódás a fejlesztési stratégiában szereplő környezetvédelmi programokhoz

A város önkormányzata határozattal döntött új településrendezési terv készítéséről, az épített környezet alakításáról és védelméről szóló többször módosított 1997. évi LXXVIII. törvény és az Országos településrendezési és építési követelményekről szóló szintén többször módosított 253/1998. (XII.20.) Korm. számú kormányrendelet (OTÉK) vonatkozó előírásainak figyelembevételével.

A város településrendezési tervéhez készült Integrált Településfejlesztési Stratégia településfejlesztési koncepciója több stratégiai fejlesztési célt is meghatároz, ami fontos kapcsolatban van környezetvédelemmel.

Mátészalka Város Településfejlesztési Koncepciójában az átfogó célok közül a gazdasági és társadalmi fejlődés feltételeinek javítása közben is kiemelt figyelmet fordít a **környezeti állapot megóvására**:

- Az „Átfogó cél 3.: Fenntartható Mátészalka” által tömörített fejlesztési irányok valamint az okos város településfejlesztési elv „Okos, élhető környezet („Smart Environment”)” dimenziója illeszkedik és hozzájárul a
- „Zöldebb, karbonszegény Európa a tiszta és méltányos energetikai átállás” szakpolitikai célkitűzéshez.
- „Jobban összekapcsolt Európa” szakpolitikai célkitűzéshez.

A Településfejlesztési Koncepció alátámasztásaként elkészült Megalapozó Vizsgálat főbb, SWOT analízisben rögzített főbb megállapításai az „Átfogó cél 3.: Fenntartható Mátészalka” cél tekintetében az alábbiak:

1. ábra: „Fenntartható Mátészalka” célra vonatkozó SWOT megállapítások (Erősségek, Gyengeségek)

„Fenntartható Mátészalka” célra vonatkozó SWOT megállapítások	
Erősség	Gyengeség
Táj, környezet	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ A külterületen, a település keleti részén áthaladó Kraszna-folyó egy szabályozott, egyenes nyomvonalú mederben folyik. ▪ Mátészalka belterületétől keletre, illetve délre négy ex lege védett láp található. ▪ Mátészalka város két táj, a Nyírség és a Szatmári-síkság találkozásánál, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ A város külterülete megosztott. Északon a komplex művelésű és átmeneti erdős-cserjés területek, valamint a nem-öntözött szántóföldek a jellemzőbbek. A város keleti oldalát rét/legelő területek és szintén a nem-öntözött szántóföldek határolják le. ▪ A külterületen található állattartó telepek, ipari üzemépületek növényzettel való takarása, megfelelő tájbaillesztése nem minden

„Fenntartható Mátészalka” célra vonatkozó SWOT megállapítások	
Erősség	Gyengeség
<p>a hajdani Ecsedi-láp szomszédságában helyezkedik el. A két táj számos vonatkozásban eltérő természetföldrajzi viszonyai, adottságai évszázadokon keresztül alapvetően meghatározták az ott élő népesség életfeltételeit.</p> <ul style="list-style-type: none"> A település keleti, északkeleti részén találhatóak NATURA 2000 -es területek, a Kraszna menti rétek, melyek a Különleges Természetmegőrzési Terület kategóriába tartoznak. 	<p>esetben valósul meg, ami vizuális-esztétikai tájhasználati konfliktus forrását képezi.</p> <ul style="list-style-type: none"> Az országos viszonyokhoz hasonlóan problémát okoznak az illegális szemétkerakók, amelyek elsősorban a belterület határában, ill. külterületen jelennek meg. A természetes, őshonos vegetációt egyre súlyosabban veszélyeztetik az idegenhonos invazív fajok. Illegális hulladéklerakás.
Zöldfelületi rendszer	
<ul style="list-style-type: none"> Mátészalka zöldfelületi ellátottsága kedvezőnek mondható, minden városrészben találni olyan közparkot, amely bárki számára hozzáférhető. A városközpont legnagyobb közparkja a Kölcsey téren található. Az elmúlt években valósult meg a tér rekonstrukciója, melynek keretében új térburkolattal, vízi architektúrával, ivókúttal, ülőkövekkel, kondiparkkal, utcabútorokkal gazdagított. Kossuth utca rekonstrukciója megvalósult, sétáló övezet került kialakításra. A város ipari létesítményeit körülvevő zöldfelületek többféle funkciót is betöltenek, egyrészt a telepített fásítással megszűrik a káros környezeti hatásokat, másrészt segítenek az épületek tájba/településképebe illesztését megvalósítani. 	<ul style="list-style-type: none"> A település nyugati részén, az Ipari út mellett található Parkerdő fejlesztésre szorul. Egyes zöldfelületi elemek felújításra szorulnak (Kegyeleri park). Elsősorban a külterületi részekben problémát jelent az illegális hulladéklerakás. Elektromos légvezetékek vizuális problémát jelentenek. Ipari területek, tájba illesztése nem történt meg teljes körűen.
Épített környezet	
<ul style="list-style-type: none"> Mátészalka városi arculatának kialakulását jellegzetesen négy beépítés (családi-, kertes-, társas-, panelházak) jellemzi, melynek zöme az ötvenes években épült. A történelmi időkből származó épületek a táji adottságokkal kombinálva jelentős turisztikai vonzó hatást fejtenek ki. 	<ul style="list-style-type: none"> A külterületnek csupán 20 %-a erdőterület. A lakóépületek 6 %-a 2. világháborút megelőző évekből származik, a 70-es évek előtti időkből további 22 %. Az épületállomány több mint fele (56 %-a) a 70-es, 80-as évekből származik. A 90-es évektől csupán 1115 db (15 %) épült.

„Fenntartható Mátészalka” célra vonatkozó SWOT megállapítások	
Erősség	Gyengeség
<ul style="list-style-type: none"> ▪ A gazdasági célú területek kedvezően helyezkednek el az uralkodó szélirányhoz viszonyítva, nagyobb részt külterületen, a belterület nyugati-déli oldalán helyezkednek el. Környezetük viszonylag rendezett. ▪ Mátészalka gazdag történelmi múlttal rendelkezik, ennek megfelelően számos műemléki, illetve helyi védelem alatt álló épülete van. (volt vármegyeháza; Csizmadia-palota; Első villamosított lakóház; Református templom; Római katolikus templom; Zsinagóga és rabbilakás; Orvosi rendelő, egykori Városháza; Szatmári múzeum, volt Péchy villa; Napközi otthon, volt Almer-ház) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Egyes közfunkciót ellátó épületek építészeti felújításra szorulnak (Polgármesteri Hivatal épülete). ▪ Szegregációval veszélyeztetett területek, szlömösödés megjelenése. ▪ A város települési környezetének minősége inhomogén.
Elérhetőség, közlekedés	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mátészalka közlekedési tekintetben térségi csomópontnak tekinthető. Itt található a 49. sz. út és a várost Debrecennel összekötő 471. sz. út, a Vásárosnamény felé vezető 4117-es sz. út, és a Vállaj (magyar – román országhatár) felé vezető 4918. sz. út. ▪ M3-as autópálya közelsége. ▪ M49-es autópálya leendő közelsége. ▪ A város belső úthálózatának keresztmetszeti, szerkezeti kialakítása a jelenlegi terheltség mellett zömében megfelelő. ▪ Mátészalka a térségi vasúti közlekedésben is csomóponti szerepet tölt be. ▪ A kiépült kerékpárutakkal növekedett a kerékpáros közlekedés biztonsága, a munkavállalási céllal naponta kerékpárral ingázó lakosság számára a biztonságos közlekedési feltételek hozzájárulnak a munkahelyek és közszolgáltatások elérhetőségének javításához. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ A város közlekedésében érezteti hatását mind a román, mind pedig az ukrán határ közelsége. Jelentős a tranzit forgalom a csengersimai határátkelő vonatkozásában. A településen áthaladó teherforgalom döntő részét a Románia és más európai országok közötti áru fuvarozás adja. ▪ Az átmenő forgalommal terhelt utak szélessége, az áteresztő képességet a nagyszámú lámpás kereszteződés lassítja. Azonban az utak állapota kevés kivétellel nem megfelelő, a kátyúzásokkal csak rövid időre oldódnak meg a burkolati problémák. ▪ A közúti és vasúti közlekedési lehetőségek mellett nem található más közösségi közlekedési lehetőség. ▪ Az egyvágányú, dízel vontatású vonal műszaki állapota rossz, a menetidő kétszerese a valós menetidőnek.

2. ábra: „Fenntartható Mátészalka” célra vonatkozó SWOT megállapítások (Lehetőségek, Veszélyek)

„Fenntartható Mátészalka” célra vonatkozó SWOT megállapítások	
Lehetőség	Veszély
Táj, környezet	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Gondosan megtervezett mezővédő erdősávok telepítése a biodiverzitás növelése érdekében. ▪ A mélyben termálvíz található, melynek feltárása még nem történt meg. ▪ Mezőgazdasági tájhasználat során a gazdasági szempontok (szántóföldek hozamának növelése) érdekében történő talajerő-utánpótlás és a kívánatos kemikális környezetterhelés csökkentése. ▪ Védő fasorok telepítése, vizuális konfliktusok csökkentése, megszüntetése a zöldfelületi rendszer bővítésével. ▪ Utcafásítás, zöldfelületi biodiverzitás növelése. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Invazív fajok térhódítása. ▪ Ex lege védett területek sérülése, felszámolódása. ▪ Az turisztikai és rekreációs célokat szolgáló tevékenységek és a fészkelőhelyek, és élőhelyek zavartalanságának veszélye, konfliktusa. ▪ Mezőgazdasági művelésből, állattartásból adódó környezeti terhelés. ▪ Idegenhonos növényfajok inváziója, gyomfajok megjelenése, terjedése, valamint a legeltetés és a kaszálás hiánya miatt a legelők cserjésedése, erdősődése. ▪ A természeti erőforrások túlzott igénybevétele. ▪ A természeti-környezeti értékek (élővizek, növény- és vadállomány) károsodnak az ökológiai szemlélet hiányában. ▪ Környezetterhelő ipari létesítmények települnek be a városba. ▪ A pályázatokhoz szükséges önrész hiánya. ▪ Az időjárási viszonyok egyre szélsőségesebbek válnak. ▪ Helytelen földhasználat.
Zöldfelületi rendszer	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Az Alkotmány út mellett található a jelentős zöldfelülettel rendelkező Városi Uszoda és Strand, mint rekreációs központ kialakítása. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ A szükséges erdősítések, fásítások elmaradása. ▪ A közcélú zöldfelületi fejlesztések elmaradása forráshiány, vagy egyéb célra történő igénybevétele miatt.
Épített környezet	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ A kevés országosan védett érték mellett a város arculata szempontjából fontos, a környezet minőségére kisugárzó hatással bíró építészeti értékek tudatosítása (az épületállomány minőségi bővítésének ösztönzése). ▪ Lakóterületfejlesztés. ▪ Felhagyott épületállomány felszámolása. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ A felújítás előtt álló épületek során a legnehezebb feladat a mai XXI. századi funkció megtalálása, amely szinte az egyedüli biztosítéka a régi épületek fennmaradásának. ▪ Megújuló energia arányának stagnálása. ▪ A fejlesztési források önerő hiányában elérhetetlenek maradnak.

„Fenntartható Mátészalka” célra vonatkozó SWOT megállapítások	
Lehetőség	Veszély
<ul style="list-style-type: none"> Megújuló energia arányának növe- lése. 	
Elérhetőség, közlekedés	
<ul style="list-style-type: none"> Intermodalitás kialakítása, fejlesztése. Hivatás forgalmú kerékpárút-háló- zat további kiépítése. 	<ul style="list-style-type: none"> Növekszik teher- és személygépkocsi-forga- lom a betelepülő ipari vállalkozások hatására.

Mátészalka, mint európai középváros, törekszik a természeti és a városi környezet harmóniájának megteremtésére, a természet védelmére, klímatudatos város. Mátészalka komfortossá tételéhez, a minőségi élettér fejlesztése során számos műszaki infrastrukturális feltétel (energiahatékonyság, hulladékgazdálkodás kiterjesztése, ivóvízhálózat korszerűsítés, közlekedési hálózat, közművek, vonalas infrastruktúrák állapota, kapcsolata, hálózata) megteremtése, a táji környezet védelme, fejlesztése szükséges. Megújuló energiák aránya növelendő, a település zöldfelületi rendszere kiegészítendő, erősítendő. Fenntartható építések megvalósítása.

Klímaváltozás hatásai, fenntarthatóság

A következő évtizedekben kiemelt figyelmet kell fordítani a klímaváltozás globális és lokális hatásaira, adaptációs és mitigációs stratégiákat kell alkotni. A klímaváltozás és egyéb globális környezeti problémák fokozódó környezettudatosságra kell ösztönözzék a társadalmat. A fenntarthatósági szemléletet ugyanakkor nemcsak környezeti, hanem társadalmi és gazdasági értelemben is érvényre kell juttatni.

A következő évek kihívásai között hangsúlyosan jelenik meg az Európai Unió belüli mobilitás átalakulása, mely – megfelelő intézkedések hiányában – Magyarországról továbbra is jelentős munkaerő elvándorlást eredményezhet. Makrogazdasági szinten erős gazdasági integrálódásra van szükség, s az erős nagytérségi energiafüggőség enyhítésére. Ezen célok mentén a települések is megtalálhatják pozícióikat, az európai elvárásokhoz és folyamatokhoz alakíthatják gazdasági szerkezetüket, s törekedhetnek a helyi energiafüggőség csökkentésére (pl. alternatív energiaforrások alkalmazásával). Mátészalka számára az elkövetkező évek egyik legfontosabb kihívása, hogy miként tudja mérsékelni a fosszilis energiahordozóktól való külső függőségét. Ennek elsődleges eszközei az energiahatékonyság növelése, valamint a megújuló energiaforrások széleskörű használata. A város az alternatív energiák hasznosítása szempontjából kedvező adottságokkal rendelkezik (termálvíz, napenergia, földhő).

Az elmúlt időszak ilyen irányú fejlesztéseit (például a távhőrendszer fejlesztéseként új geotermál kút és vezetékrendszer kiépítése; napelem-parkok telepítése) folytatni és releváns elemekkel kiegészíteni, bővíteni szükséges.

Ezek tudatos és bővülő használatával Mátészalka a megújuló energia hazai és nemzetközi mintavárosává válhat, ami a növekvő hírnév mellett az önkormányzati, lakossági és vállalkozói kiadások csökkentését is eredményezheti. Mátészalka Város Önkormányzata 2019-ben megalkotta a város Fenntartható Energia és Klíma Akciótervét (SECAP), mely meghatározza az elkövetkező években ezen a területen teendő további lépéseket.

Kompakt város

A fenntarthatóság érdekében elsősorban a meglévő lakóterületi térségek tartalékainak kihasználása feladat a területeket új zöldfelületekkel, forgalomcsillapítással vonzóvá kell tenni, a kisvárosi léptéket megtartva. A lakóterületi fejlesztéseket a kompakt város elveinek érvényesítése hasza át: törekszik a település a horizontális terjeszkedés visszaszorítására, a növekedési igény részben vertikális irányban, részben pedig a ritka beépítettségű területeket hatékonyabb kihasználásával vagy intenzívebb terület-felhasználással (szabadon álló helyett soros beépítés, társasházi struktúra) kielégítésére. Azaz az organikus és intenzív városfejlődés jellemzői szerint a foghíjszerűen kiüresedő telkeken, helyben átépülő lakóházak jelentik a belső városrészek folyamatos és harmonikus megújulását. A tömbfeltárásokra mind a város belső területein, mind a peremeken van lehetőség.

Új lakások építése mellett fontos feladat az üresen álló – elrendezésben, műszakilag vagy funkcionálisan nem megfelelő – lakások bevonása az ingatlanpiacra, ami szorosan összefügg a bérlakásépítéssel és a leromló lakóterületek megújításával.

Kiemelt jelentőségű a jelenleg degredálódó, leszakadással fenyegetett településrészek, szegregált területek integrált programjának megvalósítása, lakókörnyezet fizikai megújításának folytatásával és a felzárkózást, esélyeket növelő beavatkozásokkal, melyek az érintett célcsoportokra szabott speciális tartalommal valósulnak meg. Kapcsolódóan az előbbiekhez, szükséges az önkéntesség népszerűsítése, társadalmi felelősségvállalás erősítése.

Bár jelenleg Mátészalka városában zavaró magasságú építmény nem található, azok esetleges megjelenése a város épített és tájképi értékek látványát egyaránt befolyásolja, ezért továbbra is szükséges a város területén létesíthető magas építmények elhelyezésének szabályozása.

A település közműhálózatának (ivóvíz-rendszer, szennyvíz-rendszer, csapadékvíz-levezető-rendszer, távfűtés; közvilágítás-hálózat) folyamatos karbantartása, plusz források bevonása esetén fejlesztése kiemelt feladat.

Magas biodiverzitású zöldfelületi rendszer

A városias fogadóövezet, központi zöldfelülettel, szoborparkkal ellátott főtér fejlesztése szükséges. Az élhető városkép megteremtéséhez újabb zöldfelületeket kell kialakítani, egyes városrészekben belül igény mutatkozik a központi területek fejlesztésére, városiasabb jellegének erősítésére.

A város szélén található összefüggő zöldfelületek, mint pl. a Parkerdő vagy az Alkotmány út és Cine-vég utca közötti zöldfelületek nélkülözhetetlenek egy élhető város megteremtéséhez. A várost körülölelő zöld övezet megőrzése, bővítése kell, hogy cél legyen a jövőben. A megfelelő szélességű útmenti zöldsávokban további utcafásítás tervezhető a helyi környezeti adottságokat figyelembe véve.

A közhasználatú zöldfelületek közül a Zöldfa utca menti Kegyeleti park állapota, ami a legelhanyagoltabb, ennek a területnek az átgondolt rehabilitálására lenne szükség, a sírok helyreállításával, az elvadult növényzet irtásával, új padok, hulladékgyűjtők kihelyezésével. A rongálások, szemetelés elkerülése érdekében indokolt lehet a terület korlátozása a közhasználat elől.

A város bizonyos közterületein telepített bálványfák vannak, ezek természetvédelmi szempontból nemkívánatos, invazív növények, melyek veszélyeztetik a honos fajok fennmaradását a természetben. A közterületeken és magánkertekben lévő példányok kivadulása és elterjedése esetén szükség lehet egy kezelési terv kidolgozására, mely tartalmazza a megfelelő intézkedéseket a növény irtására vonatkozóan.

Táji környezet megőrzése

A természeti értékek, a biodiverzitás megőrzéséhez szükséges a jelenleg érvényes védelmek megerősítése. A természeti és tájképi értékek megőrzésében, veszélyeztetettségük csökkentésében szerepet kell, hogy kapjon a velük határos lakóterületi fejlesztések koordinálása. Mivel a természeti területek sok esetben a rekreáció színterei is egyben, megőrzésük szempontjából további lényeges feladat azok tehermentesítése.

A város külterületi terület-felhasználás alapelveinek, követelményeinek kiemelt elemei a természet és értékvédelem: a tájkarakter a települési és táji értékek megőrzése, ökológiai folyosók megtartása és bővítése, tájhasználati korlátozások és szabályozások bevezetése, termőföld- és talajvédelem, állattartó telepek környezetterhelő hatásainak csökkentése, vízrendezés, vízminőség javítása, zaj- és levegőtisztaság-védelmi megoldások érvényesítése, a gyepek (rétek, legelők) mint értékes növénytakaságoknak megtartása.

Mobilitás növelése, közlekedési kapcsolatok

Mátészalka Város fejlődésének egyik kulcstényezője a települési közlekedés fenntartható fejlesztése, a környezetbarát mobilitás feltételeinek megteremtése. A megközelíthetőség és elérhetőség fontos alapfeltétele a gazdasági fejlődésnek, a kedvezőtlen demográfiai tendenciák megfordításához közvetlen módon is hozzájárulhatnak az ilyen jellegű beruházások.

A város közlekedési infrastruktúrájában számos szűk keresztmetszet beazonosítható, melyek mind a helyben élők, mind pedig a város vonzáskörzetében lakók életminőségére kedvezőtlen hatással vannak.

Bár nem kizárólagosan a város döntési kompetenciájába tartozó és nem csak Mátészalka Városát érintő (nagy)beruházás, de a településen átmenő állami tulajdonú közutak felújítása szükséges.

A belterületi közúti forgalomban továbbra is vannak problémás keresztmetszetek (közlekedésbiztonsági szempontú fejlesztések), emellett az alacsonyabb rendű felvezető útszakaszok szűk kapacitása is a belterületi úthálózat fejlesztését igénylik.

A városban kiemelt kérdés a tömegközlekedés fejlesztése: az autóbussz megálló helye a járási távolságot nézve majdnem mindenhol megfelelő, azonban a leszállóhelyeket előírás szerinti kialakítása illetve átalakítása szükséges. Jelentős beruházást igényel a városi- és térségi hivatásforgalmú kerékpárút hálózat fejlesztése, felújítása, bővítése.

Célkitűzés, hogy Mátészalkán a közlekedési rendszerének felülvizsgálatán alapuló, integrált közlekedésfejlesztés szemléletű városi közlekedési rendszer kerüljön kialakításra.

Mátészalka integrált településfejlesztési programjában az átfogó célként a jövőre vonatkozóan az alábbi cél került megfogalmazásra:

Mátészalka, mint európai középváros, törekszik a természeti és a városi környezet harmóniájának megteremtésére, a természet védelmére, klímatudatos város. Mátészalka komfortossá tételéhez, a minőségi élettér fejlesztése során számos műszaki infrastrukturális feltétel (energiahatékonyság, hulladékgazdálkodás kiterjesztése, ivóvízhálózat korszerűsítés, közlekedési hálózat, közművek, vonalas infrastruktúrák állapota, kapcsolata, hálózata) megteremtése, a táji környezet védelme, fejlesztése) szükséges. Megújuló energiák aránya növelendő, a település zöldfelületi rendszere kiegészítendő, erősítendő. Fenntartható építések megvalósítása.

A táji és épített környezet fenntartása, fejlesztése

Élhető és fenntartható Mátészalka vonzerejének, népességmegtartó képességének fontos elemét képezi a városkép: a természeti és épített környezet, a közterek, középületek állapota.

Fontos feladat a leromlott területek megújítása, a szegregációval veszélyeztetett településrészek épületállományának és közterületeinek megújítása. A fenntartható városi élet fontos elemét képezik a megfelelő lakhatási feltételek és közművek rendelkezésre állása is. A bérletlakás-program a szociális szerepén túl fontos szerepet játszhat a fiatal szakképzett munkaerő és az egészségügyi dolgozók városba vonzásában is.

Az épített környezet fejlesztése során továbbra is kiemelt fontosságú az energiahatékonyság növelése, a megújuló energiaforrások széleskörű használata, a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás, valamint az épített örökség védelme, valamint a barnamezős területek intenzívebb hasznosítása. A vonzó településkép erősítése érdekében szükséges a zöldterületek megóvása, további fejlesztése.

A város fejlesztésének egyik legfőbb kihívása a városi közlekedés fenntartható fejlesztése, a környezetbarát mobilitás feltételeinek megteremtése. A város belső közlekedési hálózatának, a közlekedési formák megoszlásának jelentős gazdasági, társadalmi és környezeti hatásai vannak.

Mátészalkán fontos célkitűzés a belvárosi átmenő forgalom csökkentése, a belvárosi forgalomcsillapítás, a közlekedésbiztonság növelése, a gyalogos- és kerékpáros közlekedés feltételeinek fejlesztése, a közösségi közlekedés komplex fejlesztése.

A település koncepció tervében a jövőképi oldalról 2030-2035-ig tartó időszakra az célállapot eléréséhez az alábbi feladatokat szorgalmazza:

- Mátészalka tiszta és egészséges, kisvárosias környezetet biztosító, minőségi szempontból is élhető várossá fejlődik 2030-2035-re, melynek belső zöldfelületi rendszere és külső táji környezete is magas minőségű.
- Mátészalka Város élhető, vonzó város. Zöldterületi ellátottsága, a közterületek minőségének átlagos színvonala magas, az értékőrző hasznosítás, fejlesztés folyamatos, a kulturális, közösségi infrastruktúra kínálata széles. Ennek a színvonalnak a megtartása, növelése a jövőképek fontos része, hiszen ez biztosítja a lakók, munkavállalók aktív, sokszínű életvitelének feltételeit, közvetetten pedig a gazdasági és társadalmi célállapotok elérését támogatja. A vonzó környezet, s benne a városhoz kötődő, aktív közösségi életet élő helyi társadalom együttesen teremti meg azt a miliőt, amely a vendégek számára is vonzóvá, szerethetővé teszi a várost.
- Mátészalka belvárosában a meghatározó a Szentpétery Zsigmond Kulturális Központ és Színház és a Városháza melletti téregyüttes, a Hősök tere, valamint az Esze Tamás Gimnázium előtti Kölcsey park összekapcsolásával és a kapcsolódó terek minőségi fejlesztésével modern és magas biológiai aktivitásértékű közpark rendszerrel bír a település.
- A város meghatározó utcája a történelmi szempontból is fontos, számos műemléki és helyi védelem alatt álló épületnek otthont adó, a forgalom elől korlátozottan elzárt sétáló Kosuth utca közkedvelt találkozási pontja lett Mátészalkának.
- A Városi Strandfürdő és Uszoda környezete átalakult, jelentős idegenforgalmat is kiszolgálni képes rekreációs területévé vált a városnak.
- Mátészalka területfejlesztési beavatkozásait a kompakt város elveinek érvényesítése hatja át: törekszik a település a horizontális terjeszkedés visszaszorítására, a növekedési igény részben vertikális irányban, részben pedig a ritka beépítettségű területeket hatékonyabb kihasználásával vagy intenzívebb terület-felhasználással (szabadon álló helyett soros beépítés, társasházi struktúra) kielégítésére. Azaz az organikus és intenzív városfejlődés jellemzői szerint a foghíjszerűen kiüresedő telkeken, helyben átépülő lakóházak jelentik a belső városrészek folyamatos és harmonikus megújulását.

- Kompakt településként hatékonyabb az infrastruktúra üzemeltetés is. Az okos modell elemei közül az „Okos, élhető környezet („Smart Environment”)” beavatkozásai a helyi lehetőségekhez mérten és a helyi specifikusságokhoz illeszkedve kerültek Mátészalka városában adoptálásra. Az elérhető fejlett és innovatív információtechnológiák illetve okos modellek közül a reálisan és rentábilisan alkalmazhatók kiválasztása megtörtént. A fenntartható és távlatos erőforrás-gazdálkodás jellemzi a várost.
- Mátészalka kitűzött célja az innovatív, megújuló energiaforrásokra támaszkodó infrastruktúra szerepének erősítése. A városban a geotermikus energia és napenergia is elérhető, ezen energiahordozók szerepének növelésére kínálkozik lehetőség.
- A fenntartható fejlődés szempontját figyelembe véve a város beépítése intenzív, megfelelő sűrűségű, Mátészalka őrzi a természeti környezet arányát az épített környezettel szemben. A környező értékes mezőgazdasági területek hozzájárulnak a város gazdaságának kiegyensúlyozottságához, a megkímélt természeti terület lehetőséget biztosít a város lakói számára a rekreációhoz, a szabadidő hasznos eltöltéséhez. A korábban jellemző mennyiségi szemlélet helyett előnyt élvez a minőségi javulást hozó, intenzív terület-felhasználások.
- A közterületek jól karban tartottak, attraktivitásuk magas.
- A városközpont, a történelmi Kossuth utca és a városi közterek a közösségi élet legfontosabb találkozási pontjaivá váltak, ahol számos kulturális és közösségi program, szolgáltatás várja a város polgárait.
- A város ökológiai imázsa sokat javult. A város óvja természeti értékeit és természetvédelmi területeit, amelyek egyre jobb állapotban vannak. Jelentősen növekedtek a városi zöldterületek, különösen a város eddig alulhasznosított zöldfelületeinek biológiai aktivitása növekedett. A belvárosban rekreációs területek segítik a lakosság komfortérzetének növelését. Az iparterületeket gazdag növényállomány, véderdők veszi körbe, amelyek ellensúlyozzák az ipari kibocsátását. Az alulhasznosított zöldfelületek funkciógazdag városi közterületekké váltak.
- A város lakossága rendkívül környezettudatos, ennek rendeli alá a közlekedési és fogyasztási szokásait. Tudatában van, hogy ő is részese a klimatikus változások előidézésének ezért mérsékli a kibocsátását. A helyi lakosság energiafelhasználási szokásai sokat változtak, kifejezetten előnyben részesítik az építkezéseknél a megújuló energiafelhasználást. Az Önkormányzat környezeti politikája igen sikeres, a város közintézményei alacsony kibocsátással és megújuló energiák felhasználásával működnek, amellyel jó példát tudott mutatni a polgároknak is.
- Olyan minőségi lakóterületei vannak Mátészalka Városának, amelyek vonzzák a lakosságot. A lakásállomány energetikai korszerűsítése befejeződött, egyre nagyobb azoknak a lakásoknak a száma akik megújuló energiákat alkalmaznak (az energiatudatos otthontervezés gyakorlata adaptálódott a lakossághoz). Eltűntek a lepusztult, a leamortizálódott lakókörnyezetek.
- A megfelelő átszellőzési viszonyok, az ökológiai kapcsolatok biztosítása, a hősziget-hatás mérséklése érdekében a település törekszik a zöldfelületi rendszer fenntartására, folyamatos fejlesztésére.

1.3. A változtatás célja

A módosítás elsődleges célja, a településfejlesztés számára megfelelő feltételek biztosítása, valamint annak infrastrukturális kiszolgálásához szükséges funkciók, a működéséhez szükséges területbiztosítás.

Másodlagosan a település fekvésének a jelenleginél jobb kihasználásával, a fejlődéséhez szükséges vállalkozások megtelepedéséhez szükséges gazdasági területek biztosítása, ezzel a foglalkoztatás, valamint a helyi iparüzési adóból származó bevételek növelése.

2. Környezetvédelem (és településüzemeltetés)

Elsődlegesen bemutatjuk a település helyi rendeleteit, amelyek a környezetvédelemmel kapcsolatban a környezet védelmét szolgálják, és a településen élők életkörülményeit javítják.

2.1. A településkép védelméről

Mátészalka Város Önkormányzat Képviselő-testületének 2/2018. (II.14.)Ör.sz. önkormányzati rendelet Képviselő-testület) – az általa elfogadott településképi arculati kézikönyvre (a továbbiakban: Tak.) alapozva a település (a továbbiakban: település) sajátos településképe védelme céljából, a településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvényben (a továbbiakban: Tktv.) meghatározottak biztosítása érdekében, a Tv. és a településképi követelmények részletes tartalmi kereteit megállapító kormányrendelet (a továbbiakban: Vhr.) figyelembe vételével – a település teljes közigazgatási területére, differenciáltan és a 2. § alkalmazása során minden érintettre, valamint minden területre, továbbá a településkép védelmének minden elemére kiterjedő hatállyal alkotja meg ezen településképi rendeletét (a továbbiakban: Tkr.).

2.2. Háztartási szennyvíz begyűjtéséről

Mátészalka Város Önkormányzat Képviselő-testületének 10/2014. (IX.8.) önkormányzati rendelete a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére vonatkozó közszolgáltatás helyi szabályairól.

2.3. Talajterhelési díjról

Mátészalka Város Önkormányzat Képviselő-testületének 22/2013. (XI.11.) önkormányzati rendelete a talajterhelési díjról.

2.4. Állattartás szabályairól

Mátészalka Város Önkormányzat Képviselő-testületének 16/2012. (IX.17) önkormányzati rendelete az állattartás helyi szabályairól.

2.5. Helyi szintű környezetvédelem szabályok megalkotásáról

Mátészalka Város Önkormányzat Képviselő-testületének 19/2011.(XII.01.) önkormányzati rendelete a helyi szintű környezetvédelmi szabályok megalkotásáról- és az elkülönített helyi környezetvédelmi alap létrehozásáról.

2.6. Szilárd hulladék kezelésére

Mátészalka Város Önkormányzat Képviselő-testületének 22/2001. (XII.22.) önkormányzati rendelete a települési szilárd hulladék kezelésével kapcsolatos közszolgáltatásról.

2.7. Rendeletek értékelése

Megállapítható hogy az önkormányzati rendeletek jellemzően érintik és szolgálják a település környezetvédelmi fejlődését. Az önkormányzat helyi rendeletei között nem szerepel a növények telepítésének, gondozásának és kivágásának szabályairól szóló. Parlagfű irtás fontosságát szabályozó szankcionáló rendelet. Az ingatlanokon összegyűjtött csapadékvíz elhelyezésre irányuló szabályozással sem találkoztunk csak országos törvények hivatkozásra, illetve egyéb tájékoztatásokkal. Hulladékgazdálkodási terv csak központi országos szabályozás alá tartozó tervvel rendelkezik. Pozitív, hogy rendelkeznek Mátészalka fenntartható energia és klíma akciótervével, azonban települési környezetvédelmi programmal azonban nem rendelkeznek.

3. A rendezési tervben szereplő terület-felhasználást érintő beavatkozások

3.1. Terület-felhasználást érintő beavatkozások

1. A belterület központjában a Jármű úttól délre a beépítésre szánt terület nem változik:

Területfelhasználás módja változik, változtatás Képes Géza utcai telephelyen, az 1107/3 hrsz.-ú telek területén az „Lke” Kisvárosias lakózónából, „Gksz” Kereskedelmi, szolgáltató gazdasági zónába való övezeti átsorolás telep bővítés érdekében a Képes Géza utcai telephelyén lakó- és gazdasági övezet határ felülvizsgálata a telekbővítés érdekében. A változtatással érintett területe 0,74ha.

1-2. ábra: 1. Számú módosítás bemutatása változási terven valamint műholdképen.

A módosított terület jelenleg nem beépített, gazdasági és lakó övezet határán van. Délkeleti irányból lakóövezettel határos, Északi irányból gazdasági kereskedelmi nyugati irányból településközpont vegyes terület. Gksz esetében tevékenységtől függően a lakó övezetek védelméről gondoskodni szükséges (zajvédelem esetében műszaki védelem). A tevékenységek biztosításához a teljes közművesítés biztosítása szükséges, megközelítés kialakítása Gksz felől biztosítható. A módosítás a fenti feltételek betartásával biztosítható.

2. A 110 sz. vasútvonal fölötti területen változik a beépítésre szánt terület:

„Má” Mezőgazdasági általános zónából, „Kb-En” Megújuló energiaforrások hasznosításának céljára szolgáló terület zónába való övezeti átsorolás történik.

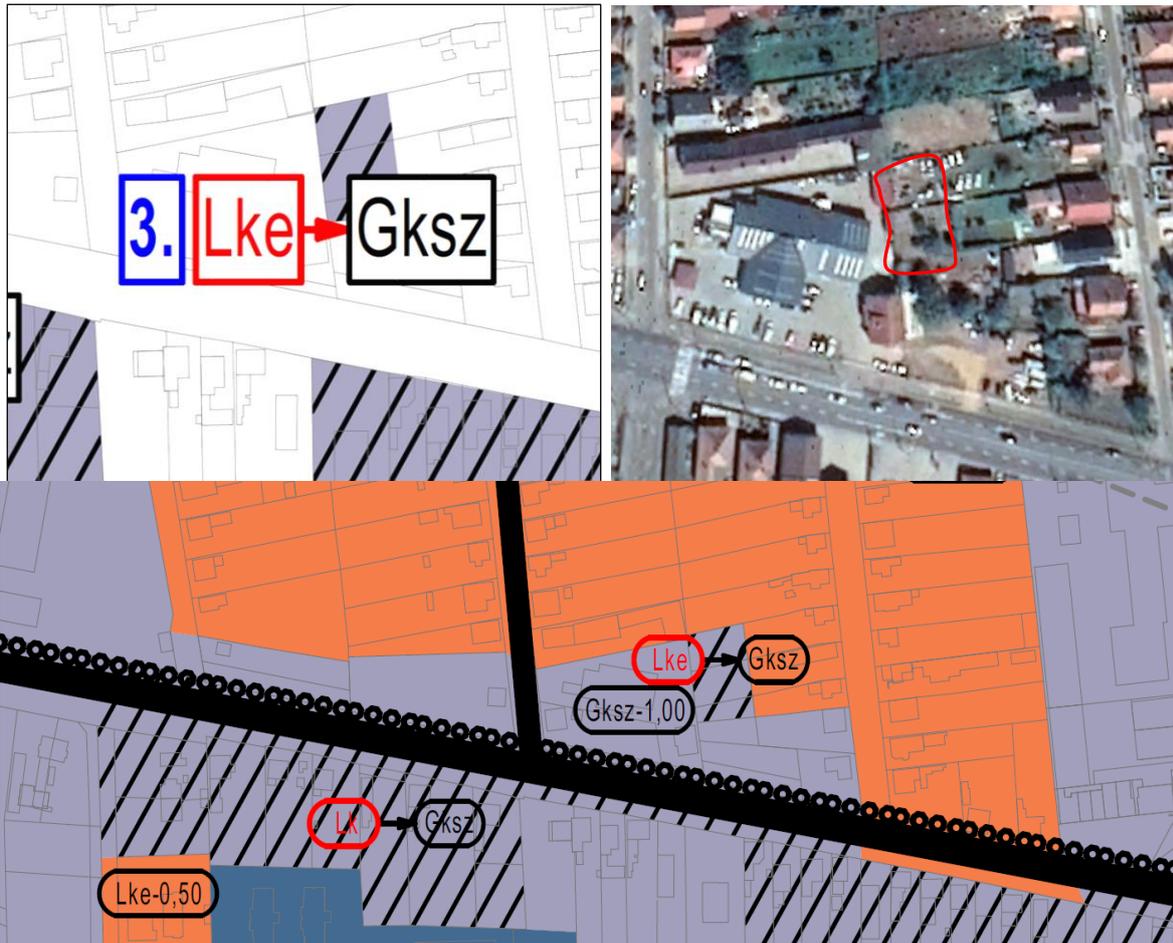
Különleges, megújuló energiaforrások hasznosítása céljából új, különleges, beépítésre nem szánt terület felhasználás kerül meghatározásra. A változtatással érintett terület nagysága: 2,55 ha (Má >Kb-en).

3-4. ábra: 2. Számú módosítás bemutatása változási terven valamint műholdképen

3. A 49. sz főút északi részén a beépítésre szánt terület nem változik:

Jármi úti gazdasági telephelyen meglévő övezeti határ felülvizsgálata az útbővítés miatt a szabályozási vonal megszüntetése az érintett telkeken (1206, 1205/2, 1185/3 hrsz.-ek). valamint a 1186/2, 1187, 1188 hrsz.-ú ingatlanok „Lke” Kertvárosias lakózónából, „Gksz” Kereskedelmi, szolgáltató gazdasági zónába való övezeti átsorolása a telektömb övezeti határainak változtatásával. A változtatással érintett terület nagysága 0,11 ha.

5-6-7. ábra: 3. Számú módosítás bemutatása változási terven, szerkezeti terven valamint műholdképen

Látható, hogy a módosított területen már a javasolt módosításnak megfelelő kereskedelmi tevékenységet végeznek. A módosítás a meglévő állapotot követi le. Láthatóan a szükséges terület igénybevétele a szomszédos kereskedelmi tevékenységhez szükséges parkoló igények biztosításra hivatott. A szomszédos területen keleti irányban azonban lakóövezeti ingatlanok láthatóak. Módosításhoz a lakóingatlan zajvédelmét biztosítani szükséges. Ennek igazolásához külön zajvédelmi munkarész elvégzése szükséges, amennyiben nem felel meg a határértéknek műszaki védelem kiépítése szükséges.

4. A belterület központjában az Északi lakótelepen a zöldterület kevésbé hasznosított részén a beépítésre szánt terület változik, de a terv egységesen kezeli a változtatásokat:

A település Északi lakótelepén a Jubileumi tér Bánk Bán utca felőli részén új „Lk” kisvárosias lakóterület kialakítására kerül sor a „Zkp” terület egy részének terhére a 3941/32 hrsz-en. A változással érintett terület nagysága: 0,46 ha (Zkp->Lk). A beépítésre szánt terület nem változik.

8-9. ábra: 4. Számú módosítás bemutatása változási terven valamint műholdképen

Látható, hogy a terület jelentősen beépült az elmúlt időszakban. Településszerkezeti szempontból, sugaras térszerkezet került korábban kialakításra, melynek központi eleme a jelenlegi zöldterület mint tér funkcionált. Ennek a zöld felületi rendszernek jelentős rekreációs funkciója volt, ami a módosítással és a terület beépítéssel egyszerűen megszűnik. Javaslat lakóterület funkció helyet valami közösségi terület kialakítása játszótér rekreációs terület vagy a kertvárosi reformációs templomhoz illeszthető funkciójú településképi elemnek helyet biztosító funkció. A módosítás környezetvédelmi szempontból elsősorban településképi szempontból kifogásolható illetve szankcionálható, egyéb környezetvédelmi szempontból nem releváns.

5. A város belterületén az Alkotmány úttól nyugatra fekvő beavatkozási területen a beépítésre szánt terület nem változik:

A településrendezési eszközök készítése során a Kisfaludy utca és a József Attila utcák által közrezárt területen övezeti határ biztosítása városközponti terület bővítésével, lakóterületből, Vt terület 0,85 ha.

10-11. ábra: 5. Számú módosítás bemutatása változási terven valamint műholdképen

A módosítás környezetvédelmi szempontból nem releváns, a módosításnak elsősorban településképi, kismértékben funkcióváltozásra vonatkozó hatása várható.

6. A belterület és a külterület határán a 471 sz. főút déli részén tervezett beavatkozás és beépítésre szánt terület bővítését:

A belterület és a külterület határán, a 471 sz. főút déli részén a Meggyesi úti telephely bővítéséhez szükséges terület biztosítása érdekében a sertésstelep mellett a nyilvántartott „Eg” gazdasági rendeltetésű erdőterület övezeti módosítása, „Ge” egyéb ipari gazdasági területté. A módosítás a benyújtott igényt csak részben támogatja, a bővítéssel érintett ingatlanok a 0122/3, 0122/12 hrsz.-ú területek. A változtatással érintett terület nagysága: 3,07 ha (Eg->Ge)

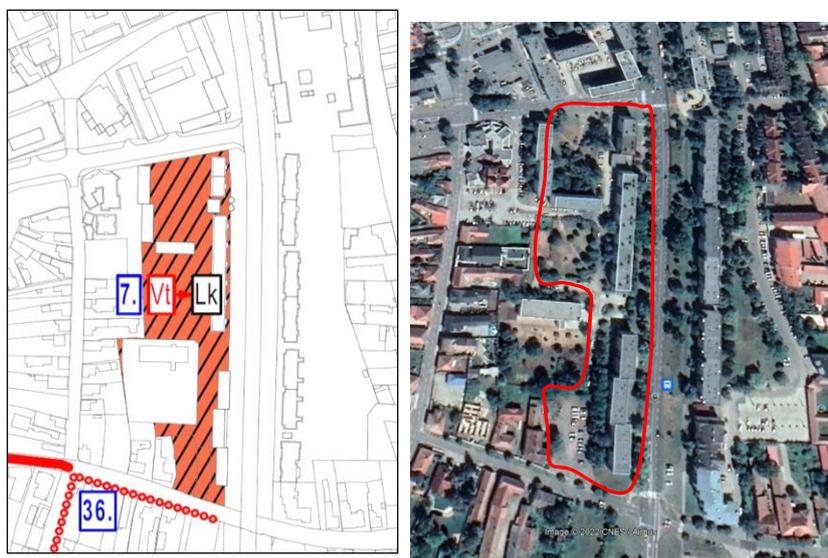
12-13. ábra: 6. Számú módosítás bemutatása változási terven, szerkezeti terven valamint műholdképen

A környező területek szerkezeti terven történő átvizsgálása alapján látható hogy a módosításra kijelölt terület, környezete vegyes terület jellemzően ipari, kereskedelmi övezetben, Délkeleti irányból kertés mezőgazdasági területtel határos déli irányból jól záródó erdő ültetvény határolja. Lakó övezetek (keleti irányból) mintegy 300 méterre találhatóak. A terület biztosítására déli illetve nyugati irányban jelentős nagyságú védelmi erdőövezet kijelölésével kívánja biztosítani a terv a védelmi funkciókat. Rendeltetésében megváltozó erdőövezet besorolású területtel. A módosítás környezetvédelmi szempontból támogatható.

7. A városközponti zöldterületén, a tervezettek szerint csökken a beépítésre szánt terület nagysága:

A városközponti zöldterületén, a Szalkay László utca - Rákóczi utca közötti tömb (Hild János park) övezeti besorolásának módosítását tartalmazza a tervezett területhasználati változás.

A területre készült környezetrendezési helyszínrajz alapján a 2812/45, 2812/34, 2812/35, 2812/26, 2812/27, 2812/29, 2812/30, 2812/22, 2812/24, 3220 és 3221 hrsz.-ú telkek is érintettek és bevonásra kerültek az „Lk” kisvárosias lakóterületbe a „Vt” településközponti vegyes területből. A változtatással érintett terület nagysága: 1,50 ha (Vt->Lk)

14-15. ábra: 7. Számú módosítás bemutatása változási terven valamint műholdképen

A módosítás környezetvédelmi szempontból nem releváns, a módosításnak elsősorban településképi, kismértékben funkcióváltásra vonatkozó hatása várható.

8. A 110 sz. vasútvonal mellett, a 44918 sz. főút (Nyírcsaholy felé) melletti terület:

A 110 sz. vasútvonal mellett, a 44918 sz. főút (Nyírcsaholy felé) mellett, a Zöldfa utca, Meggyesi utca, Arany J. utca és Arany J. köz által határolt terület „Gksz” kereskedelmi, szolgáltató gazdasági területbe van sorolva (New Word 251 hrsz.-ú telek, Kelet-Agora) egy része viszont, a tényleges használatnak megfelelően „Lke” lakóövezetbe kerül átsorolásra. (246/1-3, 247-249 hrsz.-ek, 255-263 hrsz.-ú telkek) Az érintett területen belül az övezeti határ módosul, gazdasági területből, lakóterületi funkció jön létre. A változtatással érintett terület nagysága: 1,37 ha (Gksz->Lke)

16-17. ábra: 8. Számú módosítás bemutatása változási terven valamint műholdképen

A módosítás a meglő állapotot követi látható hogy a területen lakó övezeti besorolású építmények kerültek megvalósításra, a módosítás az ott élők védelmi szempontjait erősíti környezetvédelmi szempontból támogatható.

9. A 471. sz. főút Meggyesi úti szakaszán, a Köztemető előtti terület a Kosztolányi utca két oldalán „Lf” falusias lakózónából „Kb-Kk” beépítésre nem szánt, különleges kegyeleti célú közterület felhasználásba kerül besorolásra.

A beavatkozási pont a Városi Temető fogadó területének kialakítása céljából olyan területhasználat változást irányoz elő, amely lehetővé teszi a méltó rávezetés kialakítását a meglévő temető főbejáratához. A terület meghatározóan zöldfelületek, valamint a temető üzemelésével és fenntartásával kapcsolatos kisebb, egyedi épületek, építmények elhelyezésére szolgál. A városi temető előterének, illetve környezetének rendezése szempontjából elővásárlási jog biztosítandó a Kosztolányi utca mindkét oldalán lévő, egyébként rossz állagú, kedvezőtlen megjelenésű lakóingatlanok vonatkozásában, melyek egy része már az önkormányzat tulajdonában van. (188-191, 183/2-186 hrsz.-ek.) A változtatással érintett terület nagysága: 0,77 ha (Lf->Kb-Kk). A beépítésre szánt terület csökken.

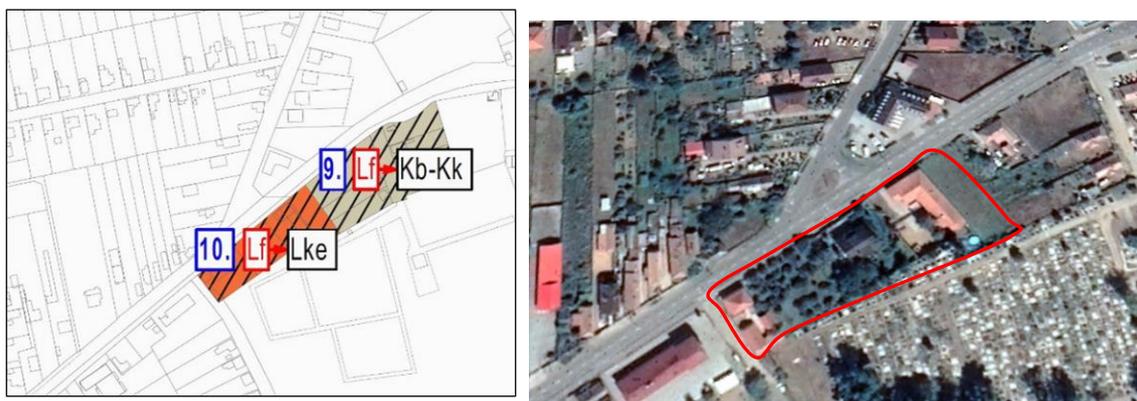
18-19. ábra: 9. Számú módosítás bemutatása változási terven valamint műholdképen

A módosítás a meglévő állapotot követi le látható, hogy a területen a temető funkciójához szükséges létesítmények alakultak ki az évek során, várhatóan más funkció ebben a szegmensben nem

képzelt el. A funkcióváltás lehetővé teszi védelmi terület megtartását, esetleg a temető további fejlesztését jobb megközelíthetőségét, szakrális funkciók elmélyítését. A módosítás környezetvédelmi szempontból támogatható.

10. A Meggyesi úton a Köztemető bejárata melletti területen, a területhasználat módja „Lf” falusias lakóterületből „Lke” kertvárosias lakóterületi formába kerül, amely igazodik a meglévő, kialakult állapothoz.

A Köztemető melletti területen a beépítésre szánt terület nem változik, de a területhasználatnak a módja falusias lakóterületből kertvárosias lakóterületi formába kerül. A terület nagysága 0,47 ha. (Lf-Lke)

20-21. ábra: 10. Számú módosítás bemutatása változási terven valamint műholdképen

A módosítás a meglévő állapotot követi le, a módosítás környezetvédelmi szempontból támogatható. Funkció megtartásához későbbi növeléséhez a változtatás szükséges.

11. A település déli részén a Cine-vég településrész mellett a beépítésre szánt a különleges területből beépítésre szánt gazdasági zóna kerül kialakításra:

Kocsordi úton a 3615 és 3616/1 hrsz.-ú telkek (volt Kristályvíz telke) jelenleg különleges terület, a területhasználat a fejlesztési elképzeléseknek megfelelően változik. A tervezett területhasználat gazdasági szolgáltató terület. Terület: 1,46 ha (Kk-Gksz)

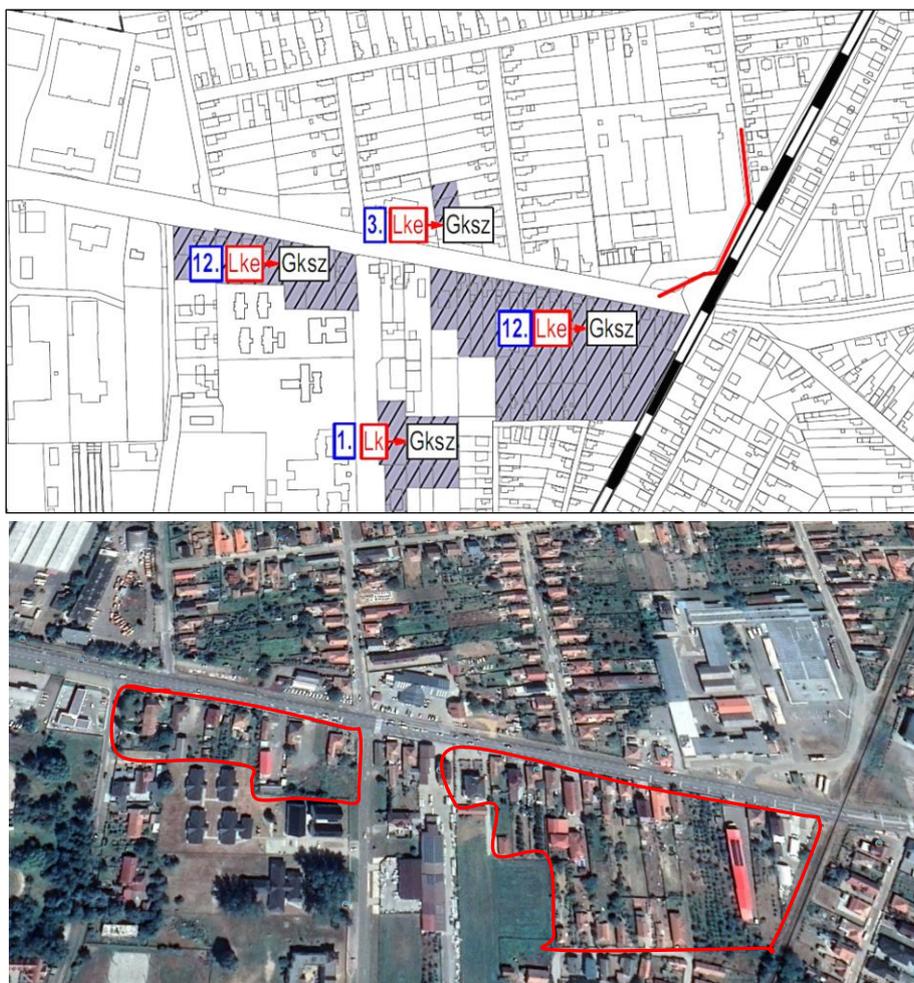

22-23. ábra: 11. Számú módosítás bemutatása változási terven valamint műholdképen

A változtatás a meglévő állapotot követi le, a módosítás helyszínétől a lakott területek távolsága 550 méter. A beavatkozás környezetvédelmi szempontból támogatható.

12. A településen kialakult külterületi gazdasági terület bővítéseként a Jármű út mentén lakóterületből gazdasági kereskedelmi terület kerül kialakításra. A beépítésre szánt terület nagysága nem változik:

A város belterületén, a Jármű úton a Vasvári P. utca, Bercsényi és Képes Géza utca közötti területen a lakóövezeti funkció kibővült, többnyire kereskedelmi, szolgáltató tevékenységre is alkalmas épületek vannak, ennek megfelelően a területhasználati változást a településszerkezeti tervben átveztük Lke- ből, Gksz. Terület: 3,68 ha

24-25. ábra: 12. Számú módosítás bemutatása változási terven valamint műholdképen

A módosítással érintett tömb részben a megvalósult állapotot követi le, azonban a tömbben található lakóépületek is lakó funkcióval. Tény hogy a 49. számú főközlekedési út mentén a jelentős forgalom miatt a körülmények nem ideálisak lakóövezeti szempontból, mind az nagyforgalmú utca mentén, mind a második sorban, a tömb déli részén található lakóépületek nyugalma és biztonságát szavatolni szükséges. A módosítás csak feltételekkel támogatható.

13. A beavatkozási pontban a beépítésre szánt terület nagysága nem változik:

A település közigazgatási határán a Mátyás K. utca végén lévő részben lévő önkormányzati telkeknél a településszerkezeti terv a kiigazítást a tervezetteknek megfelelően tartalmazza. Lf-ből Lke terület: 0,86 ha

26-27. ábra: 13. Számú módosítás bemutatása változási terven valamint műholdképen

A módosítás a meglő állapotot követi le (lehetőséget biztosít kertvárosi övezet kialakítására) látható hogy a területen lakó övezeti besorolású építmények kerültek megvalósításra, a módosítás az ott élők védelmi szempontjait erősíti környezetvédelmi szempontból nem releváns.

14. A Kocsord felé vezető 49. sz. főút déli részén, a belterület szélén elhelyezkedő terület területhasználati besorolása változik. A beépítésre szánt terület nem változik:

A beavatkozási pontban a Dankó P. utcán a 3719-23 és a 3729 hrsz.-ú telkek érintettek, a területek „Lke” övezeti zónából „Lk” övezeti besorolásba került annak érdekében, hogy a városfejlesztési elképzeléseinek megfelelően a szociális bérlakás építési program megvalósulhasson. Terület: 0,19 ha

28-29. ábra: 14. Számú módosítás bemutatása változási terven valamint műholdképen

A módosítás a meglő állapotot követi le (lehetőséget biztosít kisvárosi övezet kialakítására) látható hogy a területen lakó övezeti besorolású építmények kerültek megvalósításra, a módosítás az ott élők védelmi szempontjait erősíti környezetvédelmi szempontból nem releváns.

15. Mátészalka Kertalja és a Keleti lakótelep közelségében elhelyezkedő területen a beépítésre szánt terület nem változik:

Mátészalka Kertalja és a Keleti lakótelep közelében, a Bánki Donát utca 2868/79 hrsz.-ú telken elhelyezkedő területen az övezet a „Kg” különleges garázs zónájú területből „Gksz” kereskedelmi, szolgáltató gazdasági területi övezetbe kerül átvezetésre, a tényleges használatnak megfelelően. Az érintett garázssor részeként itt kereskedelmi funkció található.

A változtatással érintett terület nagysága: 0,16 ha (Kg->Gksz)

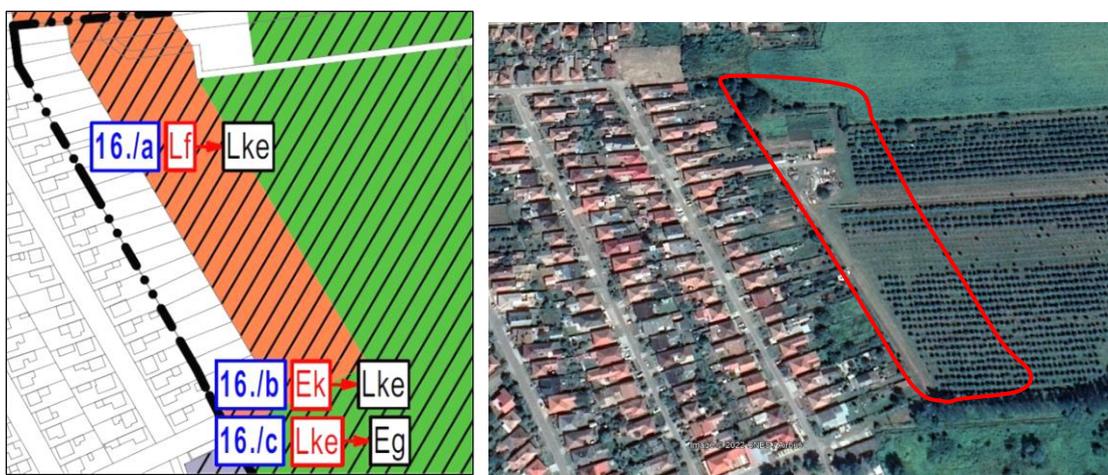

30-31. ábra: 15. Számú módosítás bemutatása változási terven valamint műholdképen

A módosítás környezetvédelmi szempontból nem releváns.

16./a/b Mátészalka Keleti lakótelep szélén a beépítésre nem szánt terület növekszik:

Mátészalka Keleti lakótelep szélén, a Mátyás király u. és a Fekesszegi u. között egy korábbi terven már szereplő lakóövezeti besorolás visszaállítása vált aktuálissá. A tervezett területhasználat változtatás az „Lf” falusias lakóövezetből „Lke” kertvárosias lakóövezetbe történő átsorolás. Az előbbiekhöz kapcsolódó kisebb déli terület rész besorolása „Lke” kertvárosias lakóövezetből „Eg” gazdasági rendeltetésű erdőterület övezetté módosul. A változtatással érintett területek nagysága: 16/a: 2,18 ha (Lf->Lke); 16/b: 0,16 ha (Ek->Lke); 16/c: 0,62 ha (Lke->Eg). A beépítésre szánt terület nem változik, illetve a beépítésre szánt és nem szánt terület nagysága is változik.

32-33. ábra: 16. Számú módosítás bemutatása változási terven valamint műholdképen

A módosítás vélhetően új utca nyitását teszi lehetővé, környezetvédelmi szempontból nem releváns.

17. Az előző pontban leírt Keleti lakótelep szélén kijelölt lakóterület mellett egy nagy kiterjedésű, beépítésre nem szánt terület kerül kijelölésre különleges intézményi területből:

A volt „Ki” övezeti területből „Eg” övezet lesz, mivel a rekultivált terület már nem szolgál Különleges intézményként (17,19 ha) A biológiai aktivitási értéket (BAÉ) jelentősen javító terület.

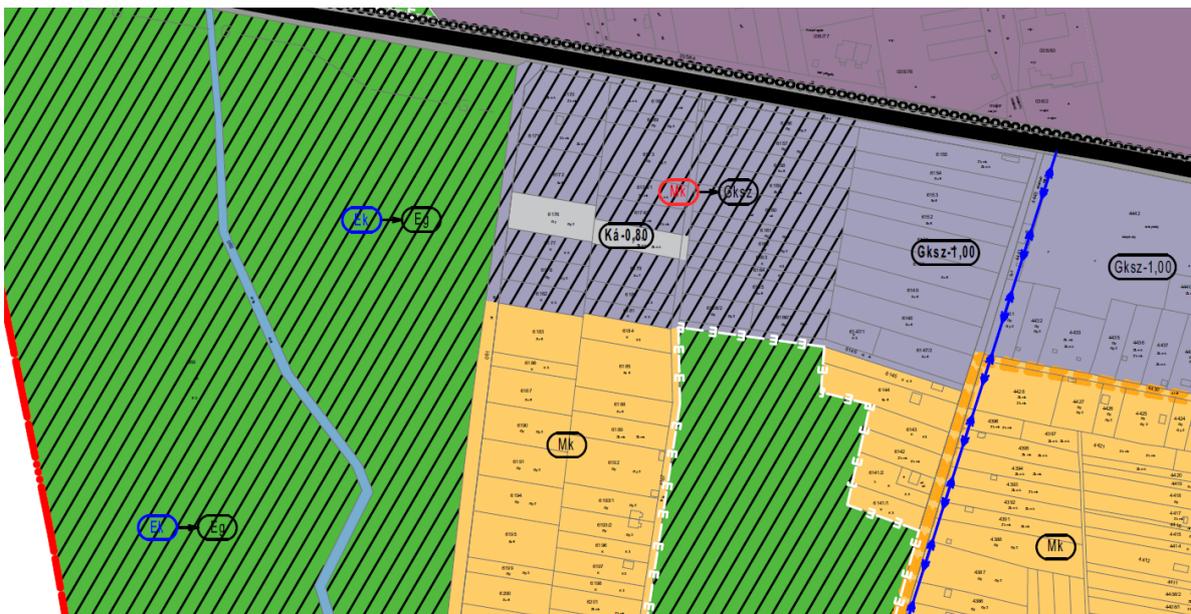
34-35. ábra: 17. Számú módosítás bemutatása változási terven valamint műholdképen

A módosítás a meglő állapotot követi le a gazdasági erdő kialakítása részben már teljesült, rekultiváció szempontjából kedvező környezetvédelmi szempontból pozitív, és támogatható.

18. A település gazdaságfejlesztést támogató programjaként a Jármű út mentén újabb kereskedelmi-szolgáltató terület került kijelölésre, ezzel a beépítésre szánt terület nagysága változott:

A település bevezető útjának minősülő Jármű út (49. sz főút) déli részén „Má” mezőgazdasági területből új „Gksz” kereskedelmi, szolgáltató gazdasági terület került kijelölésre (6156-6165,6166/1,2, 6168-6173, 6174/1,/2,6177-6182 hrsz-ek) Az övezeti módosítást a település gazdaságfejlesztést támogató programja indokolja. A változtatással érintett terület nagysága: 5,09 ha (Má->Gksz) A beépítésre nem szánt terület nagysága változik.

36-37-38. ábra: 18. Számú módosítás bemutatása változás, szerkezeti terven valamint műholdképen

Látható, hogy az ipari tevékenységek miatt további területigények léptek fel, a módosítás részben a megvalósult állapotot követi le. Lakóterületek felé a védőtávolság biztosított, a meglévő területek roncsolt állapotot mutatnak, a korábbi tervben szereplő kertes mezőgazdasági terület szóba sem jöhet. Az erdőterületek pótlása Nyugati irányban valamint Délkeleti irányban megvalósul a módosítással együtt Ek-Eg. A módosítás környezetvédelmi szempontból támogatható.

19. A település területén megélénkülő építési igények kielégítése céljából a telekkínálat biztosítása érdekében új lakóterület kerül kialakításra. A beépítésre szánt terület nagysága változott:

A település területén megélénkülő építési igények kielégítése céljából az Önkormányzat támogatja a telekkínálat bővítését. Az Északi-lakótelep Búza-Tél-Kalmár utcákkal határos északi részén a településszerkezeti terven, korábban lakóterületnek szánt részén sor kerül a javasolt magánutak és telkek szabályozására, ami az Önkormányzat elképzelései szerint mintaként szolgálhat az egyébként jelentős fejlesztési potenciállal bíró terület több ütemben történő, szakaszos fejlesztésére. A telekalakítás kedvező megvalósíthatósága a telektömb minimális bővítését indokolja, ami egy szomszédos, alulhasznosított, alacsony aranykorona értékű telekrész bevonásával megvalósítható. Előbbiek alapján az érintett „Má” mezőgazdasági általános zónájú terület átsorolása szükséges „Lke” kertvárosias lakóterületi övezetbe. A változtatással érintett terület nagysága: 0,55 ha (Má->Lke). A beépítésre szánt terület nagysága változik.

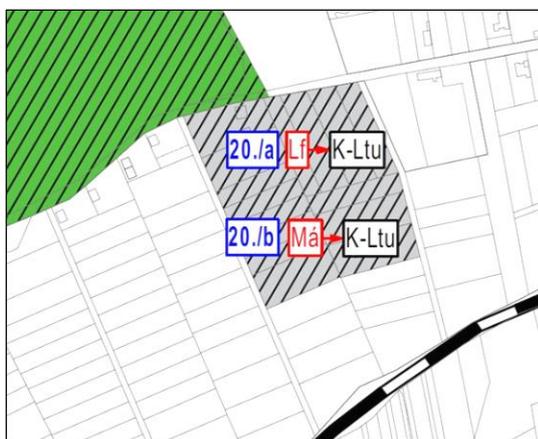
39-40. ábra: 19. Számú módosítás bemutatása változási terven valamint műholdképen

Természetvédelmi besorolású területek nem érint. A szerkezeti terv alapján, a területen középnyomású gázvezeték halad, a lakó övezeti telkek kialakításánál ennek védőtávolságát figyelembe kell venni. Jelenlegi megközelítés nehezen biztosítható. Közművek kiépítését biztosítani szükséges. A módosítás környezetvédelmi szempontból támogatható.

20/a/b. A Hodászi út térségében a Déli terület fejlesztése is kiemelt fontosságú, a beépítésre szánt terület nagysága változik:

A Hodászi út térségében, annak déli oldalán jelentkező fejlesztési igényekből eredően a lakó- és mezőgazdasági terület módosítása szükséges a Pincés lovarda bővítéséhez. Részben a meglévő, részben a tervezett állapotot követi le a javasolt „Lf” falusias lakóterület és az „Má” mezőgazdasági általános terület helyett „K-ltu” különleges lovastanya övezeti átsorolás. A változtatással érintett területek nagysága: 20/a: 1,83 ha (Lf->K-ltu);20/b: 1,47 ha (Má->K-ltu)

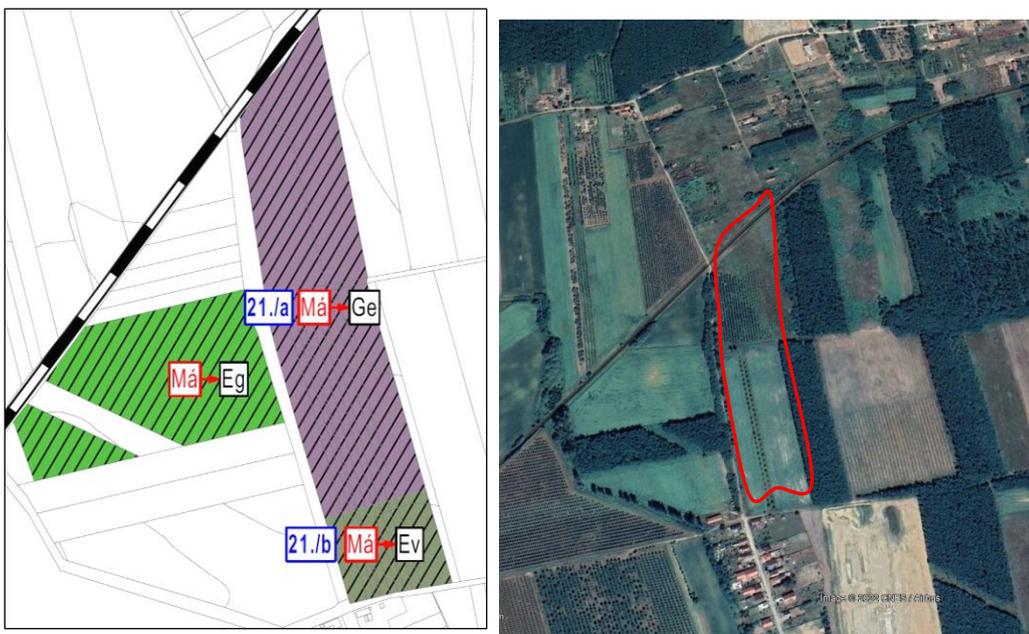
A beépítésre szánt terület nagysága változik.

41-42. ábra: 20. Számú módosítás bemutatása változási terven valamint műholdképen

A módosítás a meglévő állapotot követi le, jelenleg a területen már működik a lovarda, ennek a tevékenységnek a végzését biztosítja terv. A területmegosztás a BAE biztosítása miatt volt szükséges. A környező területek lakóövezeti (Lf) besorolásban vannak azonban lakóépületek nem találhatóak.

21/a/b. A Mátészalkai Ipari Park fejlesztéséhez kapcsolódóan az övezeti besorolás módosítása válik szükségessé a beavatkozási pontban meghatározott területen, mezőgazdasági területből beépítésre szánt gazdasági terület kialakításával. Az „Má” mezőgazdasági általános területből a tervezett „Ge” egyéb ipari gazdasági terület, valamint az ehhez tartozó „Ev” véderdő biztosítására kerül sor. A változtatással érintett területek nagysága: 21/a: 5,08 ha (Má->Ge);21/b 1,06 ha (Má->Ev) A beépítésre szánt terület nagysága változik.

43-44. ábra: 21. Számú módosítás bemutatása változási terven valamint műholdképen

A déli irányban található lakóövezet (Lf) irányába védő erdő (Ev) övezet előirányzata megtörtént, 21/b a módosítás támogatható. Keleti irányból a védőerdő funkció megtalálható. Nyugati irányból a általános mezőgazdasági területből (Eg) gazdasági erdő kialakítása megtörtént egy jelentős területen. Feltáró út nyitása lakóövezetek érintése nélkül valamint infrastruktúra kiépítése szükséges.

22. A városközpont fejlesztési területén a közpark funkció bővítése céljából a Gólyakerti játszóliget lehatárolása „Ki” különleges intézményi beépítésre szánt területből, beépítésre nem szánt „Zkp” közpark funkció változtatással. A változtatással érintett terület nagysága: 2,38 ha (Ki->Zkp. A beépítésre szánt terület nagysága csökken).

45-46. ábra: 22. Számú módosítás bemutatása változási terven valamint műholdképen

A módosítása a városi fürdő épületétől Déli irányban a 49. számú főúttal határos területen történne, melynek egy része roncsolt terület, másik része ligetes erdővel érintett. A módosítás során különleges idegenforgalmi övezet egy részéből közpark kerülne kialakításra. A módosítás nem el-

lentétes eredeti funkcióval abba jól illeszthető, természetvédelmi területeket nem érint. A részletes kidolgozás során azonban tájépítész bevonása szükséges. Környezetvédelmi szempontból elfogadható.

23. A Kossuth utca-Budai Nagy Antal utca- Munkácsy Mihály utca- és a Bajcsy-Zsilinszky E. utca által közrezárt tömbben a „Kk” különleges városüzemeltetési célokat szolgáló közműterület déli részén beépítésre szánt terület kijelölése „Lke” kertvárosias lakóterület funkcióval. A változtatással érintett terület nagysága: 0,63 ha (Kk->Lke). A beépítésre szánt terület nem változik.

47-48. ábra: 23. Számú módosítás bemutatása változási terven valamint műholdképen

A tervezett módosítás a meglévő üzemelő helyi távhő-szolgáltató, telephelyétől Déli irányba kerülne kialakításra. A terület megközelítéshez feltáró út kialakítása valamint közművek kiépítése szükséges. A lakó övezet kialakítása során vizsgálni szükséges távhő-szolgáltató tevékenységéből származó üzemi zajok nagyságát és azok hatását a lakó övezetre. A módosítás csak kellő alátámasztás után támogatható.

24. Mátészalka, Kert alja és Fellegvár településrészek között a Bajcsy Zsilinszky utca végén egy terület érintően kerül sor a beépítésre szánt terület módosítására:

A város fejlesztési lehetőségeinek egyik potenciális területe lehet a Bajcsy- Zsilinszky utca végén, a 2868/91 hrsz.-ú telkek beépíthetősége, melynek jelenleg a megközelíthetősége nem biztosított, de vizsgálendő a településszerkezeti változtatás az út biztosításával. Erdőterületből, Lke terület: 0, 01 ha

49-50. ábra: 24. Számú módosítás bemutatása változási terven valamint műholdképen

A módosítás a környezetvédelmi szempontból nem releváns.

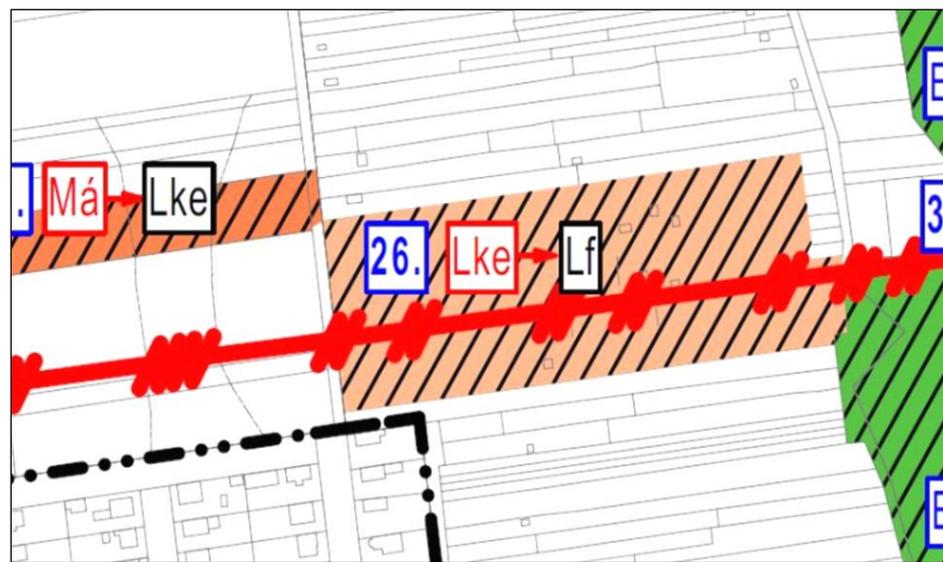
25. Mátészalka ÉK-i részén lévő szennyvíztelep mellett „Ev” védelmi rendeltetésű erdőzóna kialakítása, bővítése nyugati és déli oldalon az „Má” mezőgazdasági általános zónából, a városi lakó- és egyéb területek fokozott védelme érdekében. A változtatással érintett terület nagysága: 1,27 ha (Má->Ev). A beépítésre szánt terület nem változik, illetve nem értelmezhető.

51-52. ábra: 25. Számú módosítás bemutatása változási terven valamint műholdképen

Tervezett módosítás meglévő állapotot követi le, a védelmi erő Ev rendelkezésre áll. Ebben az esetben a védelmi övezetnek bűz szempontjából alig észrevehető hatása van. A bűzkezelés csökkentéshez a telep korszerűsítésére valamint a szennyvíziszap megfelelő elhelyezésre van szükség. A módosítás környezetvédelmi szempontból támogatható.

26. Mátészalka északi lakótelep északkeleti részén konkrét lakossági igény alapján „Lf” falusias lakóterület kialakítása az „Lke” kertvárosias lakóterület helyett. A módosítás az érintett, fejlesztésre szánt lakóterület részen bővíti a lakossági igények kielégítésére alkalmas telek választékot. A beépítésre szánt terület nem változik. A változtatással érintett terület nagysága: 2,64 ha (Lke->Lf)”

53-54. ábra: 26. Számú módosítás bemutatása változási terven valamint műholdképen

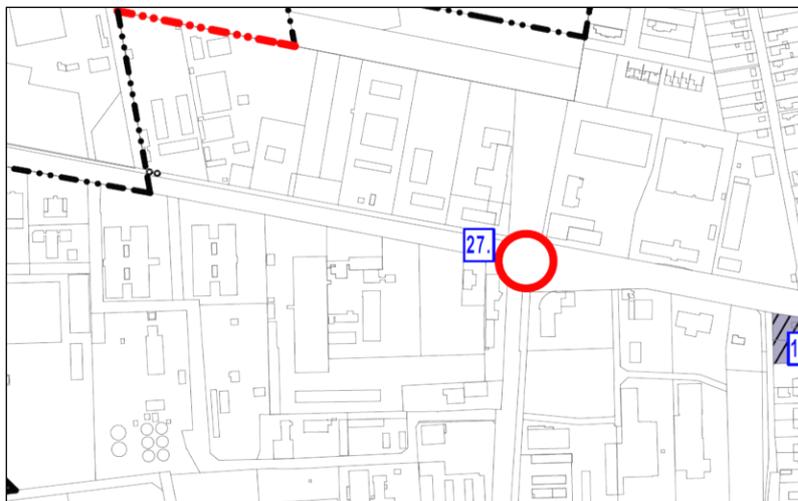
A módosítás a környezetvédelmi szempontból nem releváns.

Infrastrukturális változások

A rendezési tervben szereplő infrastrukturális beruházások (út) közül több olyan van ami megszüntetésre kerül. A beemelték jelentős része még képlékeny, előkészítésük konkrét tervezet hiányában nem történt meg kellő szinten, a szabályozásban szabályozott területigény és előírt követelmény nélkül jelenek meg ezért ezek részletes vizsgálata nem a rendelkezésre álló információk alapján nem lehetséges.

27. Tervezett négyágú szintbeli közúti csomópont létesítése a Jármű út - Ipari út. kereszteződésében.

A tervezett csomópont fejlesztése a jelenlegi, illetve távlati átmenő forgalom kezelhetősége, valamint az északi lakótelep, illetve az iparterületek tervezett fejlesztései kapcsán aktuális. Körforgalmú csomópont létesítését az útkezelő Magyar Közút Nonprofit Zrt. nem támogatja, a fejlesztés csak lámpás csomópontként valósítható meg. Konkrét tervezet hiányában, a szabályozásban szabályozott területigény és előírt követelmény nélkül jelenik meg.

55. ábra: 27. Számú módosítás bemutatása változási terven

A tervezett beruházás közlekedésbiztonsági valamint gazdasági szempontok alapján mérlegelhető. Környezetvédelmi szempontból a beépítés nagysága (igénybevett terület) kialakítása nő a közforgalom megvalósítása esetében, a jelzőlámpás csomópontnál a járó motorral várakozó járművekből várható nagyobb emissziós hatás az útvonal 15 méteres körzetében elsősorban NOx vonatkozásban. Egyéb szempontból nem releváns.

28. Tervezett négyágú szintbeli közúti csomópont létesítése a Nagykárolyi út- Szalkay László utca kereszteződésében

A tervezett csomópont fejlesztése a jelenlegi, illetve távlati átmenő forgalom kezelhetősége miatt, valamint a Hősök tere alatt létesítendő mélygarázs megközelíthetőségével összefüggésben valószínűsíthető. Konkrét tervezet hiányában, a szabályozásban szabályozott területigény és előírt követelmény nélkül jelenik meg.

A tervezett módosítás részletei hiányoznak, így hatások vizsgálata vagy megítélése a rendelkezésre álló információk alapján nem lehetséges.

29. Tervezett négyágú szintbeli közúti csomópont létesítése a Nagykárolyi út- Rákóczi Ferenc utca- Iskola köz kereszteződésében

A tervezett csomópont fejlesztése a jelenlegi, illetve távlati átmenő forgalom kezelhetősége miatt aktuális. Konkrét tervezet hiányában, a szabályozásban szabályozott területigény és előírt követelmény nélkül jelenik meg.

A tervezett módosítás részletei hiányoznak, így hatások vizsgálata vagy megítélése a rendelkezésre álló információk alapján nem lehetséges.

30. Tervezett háromágú szintbeli közúti csomópont létesítése a Meggyesi út- Új ipari út (Iparvasút) kereszteződésében

A tervezett csomópont fejlesztése a jelenlegi, illetve távlati átmenő forgalom kezelhetősége miatt aktuális. Konkrét tervezet hiányában, a szabályozásban szabályozott területigény és előírt követelmény nélkül jelenik meg.

A tervezett módosítás részletei hiányoznak, így hatások vizsgálata vagy megítélése a rendelkezésre álló információk alapján nem lehetséges.

31. Tervezett szintbeli közúti csomópont létesítése a Meggyesi út- Ipari út kereszteződésében

A tervezett csomópont fejlesztése a jelenlegi, illetve távlati átmenő forgalom kezelhetősége miatt aktuális. Konkrét tervezet hiányában, a szabályozásban szabályozott területigény és előírt követelmény nélkül jelenik meg.

A tervezett módosítás részletei hiányoznak, így hatások vizsgálata vagy megítélése a rendelkezésre álló információk alapján nem lehetséges.

32. Északi-lakótelep menti tervezett gyűjtőút megszüntetése (1,79 km)

A tervezett gyűjtőút a városrész számára nem kívánatos átmenő forgalmat generálhat, ami az elérhető lakóterületet és annak kedvező megítélését, valamint további vonzását és fejlődését veszélyezteti. A tervezett nyomvonal kialakíthatósága további problémákat (vasúti átjáró kialakítása, stb.) vet fel. Előbbieket miatt a gyűjtőút megvalósítása nem aktuális.

Környezetvédelmi szempontból a korábbi terven létező út megszüntetése nem releváns.

33. Nyugati elkerülő út (Új Ipari út folytatása a Hodászi út- Jármű út között) tervezett északi részének megszüntetése (1,41 km)

A nyugati elkerülő út szükségessége az M49-es gyorsforgalmi út belátható időn belüli megvalósulásával okafogyottá válik. A nemkívánatos átmenő forgalom elvezetése a tervezett gyorsforgalmi út megvalósításával meg fog oldódni.

Környezetvédelmi szempontból a korábbi terven létező út megszüntetése nem releváns.

34. A déli gazdasági területet feltáró, Meggyesi útba csatlakozó tervezett gyűjtőút: 1,75 km

A korábban tervezett nyugati elkerülő út déli szakaszának nyomvonala alkalmas az iparterület a belső gyűjtőút funkciójának betöltésére. Konkrét tervezet hiányában, a szabályozásban szabályozott területigény és előírt követelmény nélkül jelenik meg.

A feltáró út nyitása az ipari területek megközelítése miatt indokolt. Az út megvalósítása közérdek részletes vizsgálatához jelenlegi információk alapján nem lehetséges.

35. Az M49-es gyorsforgalmi út tervezett nyomvonala délen érinti a települést: 0,98 km.

Magasabb rendű területrendezési tervből (MTrT/OTrT) átemelt infrastrukturális elem, amely Nyírmeggyes irányából, Kántorjánosi térsége – M3 autópálya csatlakozása felől és Nyírcsaholy irányába, a csengersimai országhatár – Románia felé érintett nyomvonalú.

36. Tervezett kerékpárút:

- Kinizsi Pál utca-Zöldfa utca és a Rákóczi Ferenc utca mentén lévő belterületi településrészek között: 2,03 km (0,89km, 0,98km,0,16km)

Magasabb rendű területrendezési tervből (MTrT/OTrT) átemelt, elsősorban szerkezeti elem, de konkrét tervezet hiányában, a szabályozásban szabályozott terület igény és előírt követelmény nélkül jelenik meg.

A kerékpárút belterületen halad, feladatuk a kerékpárral közlekedők biztonságának növelése, környezetvédelmi szempontból a kivitelezés során fellépő hatások lehetnek jelentősebbek. Ezek kis területet vesznek igénybe, rövid ideig tartanak.

37. Nagyvízi meder, áramlási holttér és elsődleges levezető sáv. Vízgazdálkodási terület, nagyvízi meder más célú hasznosítás külön szintű övezetei, ezen belül:

- Folyóvizek medre és parti sávja (V-F)
- Állóvizek medre és fenntartási területe (V-Á)
- Nagyvízi meder terület (V-Nm)
- Vízbázisok területe (V-Vb)
- Ártéri mezőgazdasági terület (nagyvízi meder területén –V-Ámg)
- Ártéri erdőterület (nagyvízi meder területén-V-Áe)

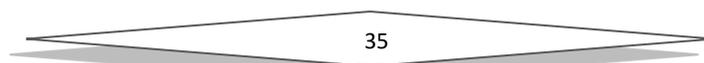
Erdészeti hatóság adatszolgáltatásainak aktualizálása:

A kapott adatszolgáltatások a településszerkezeti terven átvezetésre kerültek, a vonatkozó speciális szabályok betartásával.

Változások új területi mérete:

- 412,05 ha gazdasági célú erdőterület (Eg)
- 259,40 ha Védelmi célú erdőterület (Ev)
- 10,04ha Közjóléti (rekreációs) célú erdőterület (Ek)

Láthatóan, az erdészeti területek nagysága jelentősen megnövekedett a korábbi tervek nyilvántartási adataihoz képest.

4. A tervezett módosítások változások csoportosítása, azok hatásainak bemutatása

Összességében elmondható, hogy a településen tervezett mintegy 25 db módosítás esetében leggyakoribb (8) és jellemzően a lakóövezetek kijelölésére vonatkozik. Ezek jellemzően kisvárosi és kertvárosi lakóövezet kijelölése többnyire kisebb területek igénybevételével.

Látható a városi funkció erősödése illetve ezek közül csak kettő irányoz elő új lakóövezeti kijelölést, a többi a meglévő módosult állapotot követi le.

Nagyságuk alapján ezt követik a kereskedelmi (6) és gazdasági ipari övezetek (2) kijelölése, ami összességében nem jelentős, ezen is látható, hogy a gazdasági ipari területek már rendelkezésre állnak.

A fennmaradó többi módosítás intézményi terület kijelölése (2).

Egy módosítás terület megújulul energiaforrások kijelölését irányozza elő (2. Számú).

Gazdasági erdő területe két esetben kerül kijelölésre nagysága. Összességében az erdészeti területek a nyilvántartások aktualizálásának következtében jelentősen növekednek.

Közpark felület szintén egy esetben kerül kijelölésre turisztikai területből.

Új kerékpárút kialakításával kapcsolatban egy esetben közlekedési kényszerek miatt kerül módosításra a terv.

A módosítások 90%-a belterületen történik a jellemzően a városi funkció erősítésével, alacsony szintű kis terület igénybevétellel járó módosítások, amelyek jellemzően a meglévő állapot lekövetésére szolgálnak.

1. Lakóövezetek kijelölésére

A terület felhasználást érintő változtatások között szereplő, kisvárosi és kertvárosi lakóövezet kijelölése többnyire kisebb területek igénybevételével.

Látható a városi funkció erősödése illetve ezek közül csak kettő irányoz elő új lakóövezeti kijelölést, a többi a meglévő módosult állapotot követi le. A módosítások minden esetben a lakóövezetek védelmét szolgálják környezetvédelmi szempontból támogathatók. Egy esetben a hodászi út mentén (19.) a meglévő terület módosítás kiváló termőhelyi adottságú erdőterület határán kerülne kialakításra. Természetvédelmi besorolású területek nem érint. Kismértékben erdőterületek (Ee) igénybevételével jár, ezek visszapótlásáról gondoskodni szükséges. Védőtávolságok megfelelőek, megközelítés biztosítható. Közművek kiépítését szorgalmazni szükséges. Ebben az esetben környezetváltozást okozó beavatkozások többnyire jelentős hatással járnak.

2. Gazdasági ipari területek kialakítása

A terület felhasználást érintő változtatások között a fenti fejezetekben szereplő, gazdasági ipari valamint kereskedelmi szolgáltató területek bel-, külterületen történő bővítése, valamint új területek kialakítása szerepel, ezekhez sem kapcsolódik infrastrukturális fejlesztés. A tervezett átalakítás teljes területe nem jelentős összesen 65,5 ha. Ebből gazdasági ipari terület kialakítása mindössze 9,28 ha két (6;22 pontok) helyszínen.

Elvárás, hogy az új közlekedési kényszerek ne legyenek zavaróak lakosság számára. A 49. számú főút mentén található lakóövezet kereskedelmi övezeté történő átsorolása csak feltételekkel támogatható. Az itt található lakófunkciók további zavarása nélkül.

Mindkét típusú módosítás esetében számolni kell levegőt terhelő emissziókkal, valamint növekvő zajterheléssel. Az új beruházások következtében új közlekedési kényszerek alakulhatnak ki, melyek szintén zavaró hatásuk lehetnek. Meglévő tevékenység fejlesztése, területfoglalás jelentős mindkét esetben, tájképet érő változások szintén tapasztalhatóak.

A fejlesztések kiváltanak különböző szintű infrastrukturális beavatkozásokat. Ez a jelenlegi szerkezeti tervből nem derül ki, azonban a beruházások megvalósításához jelentős közművesítés szükséges a településen. Ennek környezeti hatásai sem elhanyagolhatóak.

Az országos vízvédelmi övezet a település teljes közigazgatási területét érinti. A 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet értelmében a település a fokozottan érzékeny felszín alatti vízminőség védelmi területen lévő települések közé tartozik. A 43/2007. (VI.1.) FVM. rendelet értelmében a település jelentős része nitrát érzékeny. Emiatt a terület vízhasználatát és szennyvizeinek elhelyezését (különösen a hígtrágya elhelyezését) különös körültekintéssel kell megoldani. A településen kiépített szennyvízhálózat alkalmas, a keletkezett szennyvizek biztonságos elhelyezéséhez. A megépült hálózat további fejlesztése, bővítése az új fejlesztési területek mielőbbi rácsatlakozása szükséges.

3. Infrastrukturális elemet érintő beruházás

A fenti fejezetekben bemutatott infrastrukturális beruházásról elmondható hogy a környezetre jelentős hatással nem bírnak. A beruházások két csoportba oszthatók:

Jellemzően a város belterületén kiépített körforgalmak hely igényének biztosításához szerkezeti tervben nagyobb terület biztosítása.

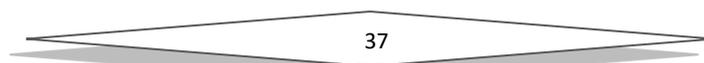
A város belterületén 2db kerékpárút kiépítése szerepel amely a kerékpárral közlekedők biztonságát szolgálja.

A beruházások két jelentős időszakra ezzel együtt járó hatásokra tehetjük. A megépítés, kivitelezés időszaka, valamint a használat, üzemeltetés időszaka. Első időszakban a terület fizikai átalakítása miatt tájkép jelentősen megváltozik. A beszállított anyagok miatt a térséget érő káros hatások tovább növekednek, a beruházások hatására többnyire új közlekedési kényszerek alakulnak ki. A kibocsátott expozíciók nehezen mérhetőek, intenzitásuk folyamatosan változik. Az üzemelés gyakorlati hatásai miatt (zaj, por, emberi tevékenység) levegőt érő terhelések megnőnek. A külterületen található vonalas létesítmények megvalósításával a szabad mozgás megszűnik. Ezzel szemben a kibocsátott expozíciók viszonylag jól mérhetőek.

4.1. A rendezés oka

A település rendezési terve régi formátumú, felülvizsgálata évek óta indokolt. Mátészalka városa, az elmúlt években soron kívüli rendezési terv módosításokkal számos jelentős ipari övezet alakított ki, a felmerült negatív globális gazdasági helyzetre válaszként. Ezek megtartáshoz, erősíteni kívánja településközponti szerepét lakóövezetek arányát minőségét javítani szeretné, közlekedését pedig fejleszteni kívánja új kerékpárutak megvalósításával. Kismértékben a gazdasági szereplők felé kiejánlható gazdasági (ipari, logisztikai, kereskedelmi) hasznosítású területeinek kínálatát, meglévő területét hasznosítani kívánja. Az időközben megváltozott funkciójú területek használatát rendezni kívánja.

4.2. Az új terv főbb célja

A Város Önkormányzata, a település belterületén, területrészletét módosítani kívánja, az Országos Településrendezési és Építési Követelményeknek 253/1997.(XII.20.) Korm. rendeletnek megfelelően.

Az érvényes szerkezeti és szabályozási tervmódosítás egyenként vizsgálja a területet érintő javaslatot. Az új terv lehetőséget ad a településen gazdasági-társadalmi, igényeinek magasabb színvonalú kielégítésére, azok megvalósításának szerkezeti és szabályozási szintű megvalósítására.

A módosított funkciójú területeken, városi funkció erősítése mellett, a folytatott ipari gazdasági, kereskedelmi tevékenységhez szabályozott keretekkel rendelkező területet kíván biztosítani a település.

Jelenlegi változás fő célja a meglévő gazdasági célú tevékenység kereteinek véglegesítése, illetve a tervezett gazdasági kereskedelmi célú tevékenység építészeti feltételeinek biztosítása.

5. Szerkezeti tervszintű változtatások a korábbi tervhez képest

5.1. A terv céljainak összevetése más, a területet érintő koncepciókkal, programokkal

Az új tervben szereplő változtatások, a tervi elhatározások konkrét, egyes esetekben, az érvényes tervekben is megjelenő, de azt felülvizsgáló reális célokat vázolnak. A korábbi tervnél, illetve az új terv készítése során figyelembe vették az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepciót (OFTK), valamint a Megyei Területrendezési Terv települést érintő koncepcióit.

Ezek közül koncepcióban szerepel:

„Természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezettünk védelme: természeti erőforrásainkkal való fenntartható gazdálkodás megteremtése; az erőforrások megőrzése a jövőgenerációk számára; az élelmiszer-, az energia-, a környezet-, valamint a klímabiztonság megteremtése; az egészséges ivóvíz ellátás, a biodiverzitás, a tájak és az élővilág sokféleségének megőrzése; az egészséges élet környezeti feltételeinek és jobb minőségének biztosítása; a fenntartható életmód, termelés és fogyasztás elősegítése.”

A Nemzeti Környezetvédelmi Programmal összhangban az alábbi célok épültek a tervbe:

– A települési élet- és környezetminőség javítása ➡ A településszerkezeti terv és a szabályozási terv is rekreációs terület kialakítását irányozza elő, A növénytelepítések során tájra jellemző, honos fajok alkalmazása javasolt, az allergén fajok telepítése tilos.

– A fenntartható életmód, termelés és fogyasztás elősegítése ➡ A település külterületén a termőföldek minősége jó, ez alapján a termelés növelésére rendelkezésre állnak különböző lehetőségek. Az alapfokú ellátás lényegében helyben biztosított, azonban egyes területeken a város továbbra is más településektől függ.

Ezek alapján:

A terv nem ellentétes magasabb szintű, a tervhierarchiában megjelenő tervekkel, programokkal, azokra nincs befolyással.

A környezeti megfontolások, és a fenntartható fejlődés szempontjai a módosító fejlesztés során is nagy hangsúlyt kaptak, amely szempontok jelentősége a terv során is kiemelten vannak kezelve.

A terv keretet ad a rendezéssel érintett területek hatékonyabb és intenzívebb hasznosítására, beépítésére, azok jellegére, méretére, működési feltételeire.

5.2. Települési környezetvédelmi program

A település nem rendelkezik az önkormányzati képviselő testület által jóváhagyott környezetvédelmi programmal.

A környezetterhelés csökkentése, a fenntartható vidékfejlesztés, az emberi életminőség javítása a program kiemelt területeit képezik. A környezettudatos viselkedésre hulladékgyűjtési akciók segítségével a felnőtt lakosságot is rá kell kényszeríteni a település környezetének védelmére. Végre kell hajtani a település „Környezetvédelmi Programját” amely hosszútávú iránymutatásokkal szolgál a problémák megoldására. A települések környezetvédelmi programja mindazon közügyek gyűjteménye, amelyek érinthetik a környezetvédelmi érdekeket, ugyanakkor minimálisan tartalmazza a települési környezet tisztaságát, a csapadékvíz-elvezetést, a kommunális szennyvíz- és hulladékkezelést, a lakossági és közszolgáltatási eredetű zaj-, rezgés- és légszennyezés elleni védelem feladatait. Hasonlóképpen kitér a helyi közlekedés szervezése, az ivóvízellátás, az energiagazdálkodás, a zöldterület-gazdálkodás, valamint a feltételezhető rendkívüli környezetveszélyeztetés elhárításának kérdéseire. A települési programot 2 évente felül kell vizsgálni a módosításokat javítani szükséges, amennyiben lehetséges új célokat kell megfogalmazni. A település nagysága, ipari múltja, közlekedési helyzet miatt különösen szükséges a program.

5.3. Környezeti célok és szempontok az új terv elkészítésével

Gazdasági, kereskedelmi terület /lakóövezeti kijelölések / infrastrukturális területek kialakítása

A fejlesztésre alkalmas, kifejezetten gyenge infrastrukturális kiépítéssel rendelkező területeken a rendezési terv változása a társadalmi-gazdasági igényeket követi.

A területek funkciómódosítást követő beépítéssel kismértékben megváltoznak.

Környezeti célok között szerepel, hogy a megvalósítás után az üzemelés megkezdésével a levegő minőség állapota ne romoljon. A betelepült tevékenységek zaja a környéken élőket ne zavarja.

A területre érvényes 7/2005.(III.1.)KvVM rendelettel módosított 27/2004.(XII. 25.) KvVM r. értelmében felszín alatti vizek vonatkozásában fokozottan érzékeny kategóriába tartozik. Emiatt a terület vízhasználatát és szennyvizeinek elhelyezését különös körültekintéssel kell megoldani. A településen kiépített szennyvízhálózat alkalmas, a keletkezett szennyvizek biztonságos elhelyezéséhez az új hálózatfejlesztéssel a többi terület bekötése rövid időn belül megoldható. Azonban tisztító telep további fejlesztését ennek megfelelően elő kell készíteni.

A fényszennyezés csökkentése érdekében a telepítendő ipari üzemek térvilágítása esetében „barátságos” megvilágítást javasolunk alkalmazni, az alábbiak figyelembevételével:

- A lámpatestek síküvegbúrás kialakításúak legyenek, mely a fényforráshoz képest a felső térfélbe nem sugároz (a fémház oldalról teljesen takar).
- Üzemi hőmérséklete alacsony, nem okozza a rárepülő rovarok megégését. Max. lehetséges hőmérséklet 40 C°.
- Az emissziós spektrum a kéktől távol csúcsosodik (pl. a sárga színnél), amire a rovarok kevésbé érzékenyek. Emiatt kevésbé működik az a fénycsapda-hatás, ami nem csak értékes, védett rovarfajokat, hanem az idecsalt tömegrovarokat fogyasztó egyéb ragadozókat is veszélyeztetheti.

A termódosítások összességében tartalmazzák:

A fenntartható fejlődés és környezeti állapot megóvását biztosító fejlesztés elemeit. A tervjavaslat a kijelölt terület esetében alapvetően megfogalmazza azokat a célokat, igényeket, amelyek a fenntartható fejlődési folyamatok (a zöldterületi, gazdasági, társadalmi, települési és természeti értékek) generálói, biztosítékai lehetnek.

A természeti erőforrásokkal való racionális gazdálkodást annak érdekében, hogy a települési és természeti környezet terhelhetősége, eltartó képessége és a társadalmi szükségletek ki-elégítése összhangban maradjon.

A területek települési és környezeti vonatkozásban rendelkeznek azon adottságokkal, amelyek a terhelhetőségi mutatók tekintetében lehetőséget adnak a célirányos fejlesztések megvalósítására.

6. A település, valamint a funkcióváltással érintett közigazgatási terület jelenlegi, általános környezeti állapota

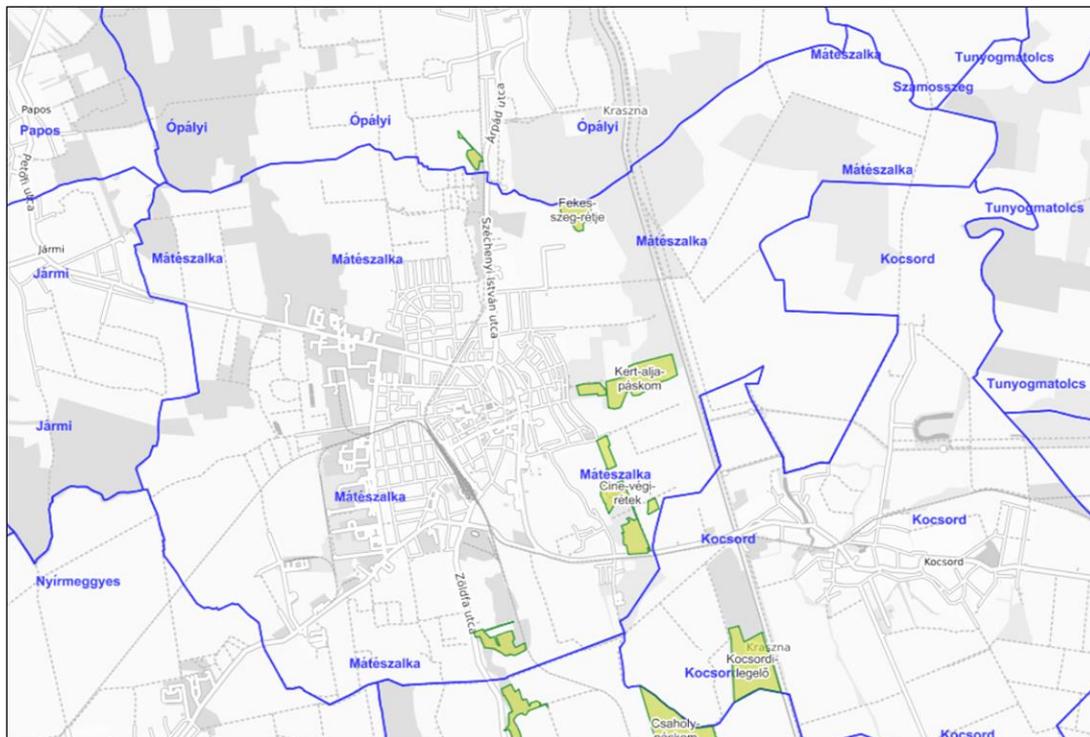
6.1. Természetvédelem helyzete a településen

A település külterületén területén több **ex lege védett lápi** terület található:

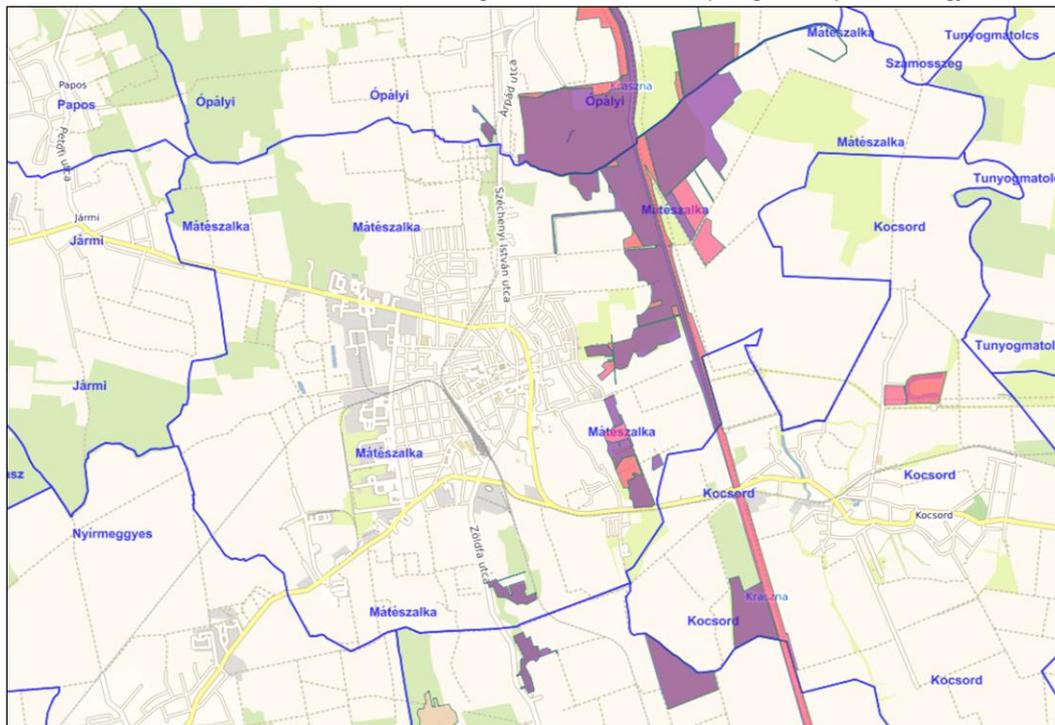
- Fekesszegi rét
- Kert,- alja páskom
- Cine végi rétek
- Zsombékos rétek

Natura 2000 szempontjából a település közigazgatási területének Északi oldalán Ópályi felé a Kraszna mentén a Fekesszegi, valamint a Kert,- alja páskomrétekkel egybeesően található természetmegőrzési területek.

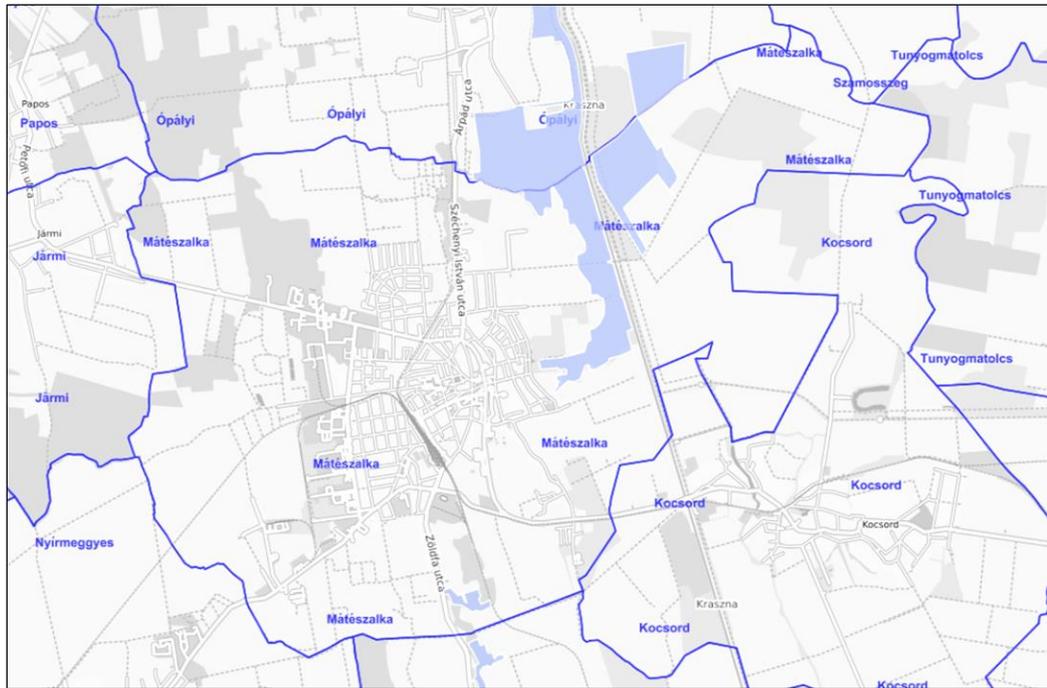
Ökológiai hálózat esetében már jelentősebb területek érintettek. A teljes közigazgatási területen húzódó Kraszna parti területek érintettek. Ezen kívül a ex lege területek szintén.

56. ábra: Mátészalka külterületének ex lege védett területek (sárga zöld) való megjelenítése

57. ábra: Mátészalka területének Ökológiai hálózati területtel (lila és rózsaszín) való megjelenítése

58. ábra: Mátészalka területének NATURA 2000 SAC különleges természetmegőrzési (kék) való megjelenítése

6.2. Jellemző talajtípusok

Mátészalka területére a Nyírség földtani viszonyai jellemzőek. A táj domborzatára az északi részen Északi D irányú szél által barázdált nagyobb laposabb felszínek jellemzőek. A település területének uralkodó talaja Nyugati irányban a nem karbonátos humuszos talajok azon belül is futó homok (6Q 1. számú ábrán sárga színnel). A településtől keleti irányba Kraszna mentén folyóvízi üledékes talajok találhatóan (2Q 1. számú ábrán zöld színnel.) A településtől Déli irányban húzódik szintén a Kraszna partjához közel Mocsári üledékes (5Q) talajok is előfordulnak

59. számú ábra: Mátészalka környezetében található talajtípusok forrás: Magyar Földtani Intézet

6Q - futóhomok

2Q – Folyóvízi üledékes talajok

60. számú ábra: Mátészalka TRT övezeti terv alapján külterületi besorolások
(forrás: gis.teir.hu)

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye Területrendezési terv Övezeti besorolása alapján Mátészalka területe nem tartozik, kiváló termőhelyi adottságú szántóövezet besorolásba, valamint kiváló termőhely adottságú erdőövezeti területek sem találhatók. A település külterületének Nyugati határa Kocsord felől rendszeres belvízjárta területnek tekinthető. A Kraszna medre közeli terület pedig Nagyvízi meder övezetnek van kijelölve.

6.3. Talajerózió

A talajvédelem szempontjából a talajerózió jelenti a legnagyobb veszélyt, mely a település igazgatási területének szinte egészét érinti. Mátészalka város településszerkezeti tervében az érintett területek, tervezett fejlesztések esetében ezt kötelező figyelembe venni. A mezőgazdasági tevékenység eredményeként jelentős a település talajszennyezése. A település közigazgatási határában magas a talajerózió mértéke, amely jelentősen befolyásolja a hatékony mezőgazdasági tevékenységeket.

Környezetvédelmi előírásként a településen végzett tevékenységek során talajvédelmi intézkedések végrehajtására, illetve a talajvédelmi előírások figyelembevételére van szükség.

6.4. Felszíni és a felszín alatti vizek

Felszíni vizek

Mátészalka az Észak-Alföldi régióban, Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye északkeleti részén, a Szamos-Krasznaközi és a Krasznabalparti (07.11. számú Szamos-Krasznaközi, valamint a 07.12. számú) belvízrendszerek határán helyezkedik el.

A város területén és környékén a domborzat változó. Határozott természetes vízváltató vonal a terület Ny-ra, az ipari terület Ny-i szélén van. A felszíni vizek ettől az É-ra és D-re is lejtő vízváltató vonaltól K-i és D-i irányban gravitálnak. Mesterséges vízváltató vonalat képez a városon átmenő Vásárosnamény, illetve Ágerdő major felé induló MÁV vasútvonalak is. A jellemző terepmagasság a város közigazgatási területén 110,00 – 138,00 mBf között változik, de legnagyobb részt 120,00 – 130,00 mBf közötti magasságok fordulnak elő.

A környék csapadékvizeinek a fő befogadója a Kraszna. A FETIVIZIG kezeléssel belvízcsatornákkal szoros egységet képeznek a belterületi önkormányzati kezelésben lévő csapadékvíz-elvezető csatornák. A település külterületén az alábbi belvízcsatornák találhatóak:

Sorsz.	Csatorna neve	Csatorna kezelője
1.	Kraszna	FETIVIZIG
<i>07.12. számú Krasznabalparti belvízvédelmi szakasz</i>		
2.	Meggyes-Csaholyi csatorna	FETIVIZIG
3.	Jármi-Paposi csatorna	FETIVIZIG
4.	Vajgyári csatorna	FETIVIZIG
5.	MOM csatorna	FETIVIZIG
6.	Jármi-Paposi 1. oldalág	Önkormányzat, egyéb
7.	Jármi-Paposi 2. oldalág	Önkormányzat, egyéb
8.	Váradi csatorna	Önkormányzat, egyéb
9.	Váradi 1. oldalág	Önkormányzat, egyéb
10.	Váradi 2. oldalág	Önkormányzat, egyéb
11.	Váradi 3. oldalág	Önkormányzat, egyéb
12.	Daru pallag csatorna	Önkormányzat, egyéb
13.	Daru pallag 1. oldalág	Önkormányzat, egyéb
14.	Bordáncs csatorna	Önkormányzat, egyéb
15.	Bordáncs oldalág	Önkormányzat, egyéb
16.	Belsőégi csapadékvíz csatorna	Önkormányzat, egyéb
17.	Besenyői csatorna	Önkormányzat, egyéb
18.	Besenyői 2. oldalág	Önkormányzat, egyéb
19.	Besenyői 1. oldalág	Önkormányzat, egyéb
20.	Hermantagi csatorna	Önkormányzat, egyéb
21.	Hermantagi 1. oldalág	Önkormányzat, egyéb
22.	Hermantagi 2. oldalág	Önkormányzat, egyéb
23.	Hermantagi 2/1. oldalág	Önkormányzat, egyéb
24.	Hermantagi 3. oldalág	Önkormányzat, egyéb
<i>07.11. számú Szamos-Krasznaközi belvízvédelmi szakasz</i>		
25.	Társulati-öntöző csatorna	FETIVIZIG
26.	Sándor csatorna	FETIVIZIG

61. ábra: Településen belvíz elvezetésre szolgáló csatornák

Belvíztározók

A város közigazgatási területén sem belvíztározó sem vésztározó nem található.

Horgásztavak

A város közigazgatási területén vízjogi üzemeltetési engedéllyel az alábbi engedélyesek végeznek horgásztó, illetve halastó üzemeltetést:

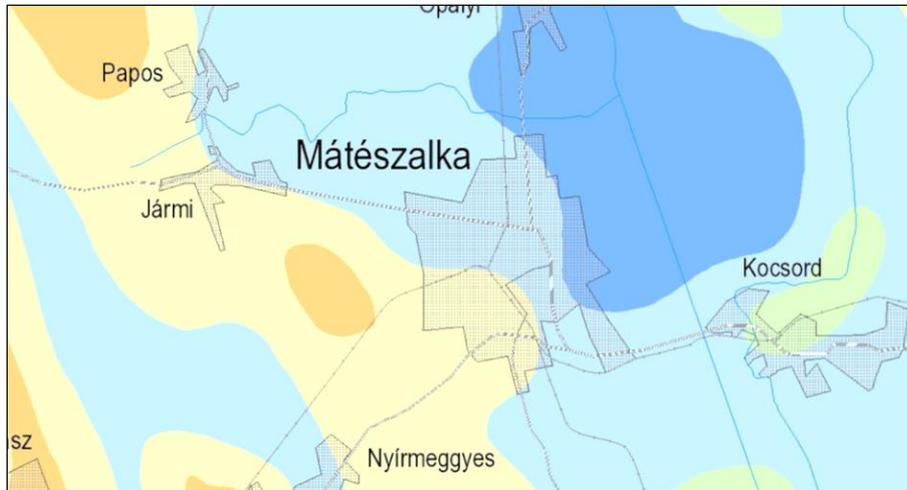
Engedélyes neve	Vízjogi üz. eng. száma	Vízterület helye	Vízterület hrsz-a	Vízikönyvi szám	Hasznosítási mód
SZÉP-TÓ KFT.	1663-34/1998.	Mátészalka	0294/26.	14/39-1998.	horgásztó
Vincze Alajos és Vincze Alajosné	184-1/2014.	Mátészalka	0289/8.	14/66-2002.	horgásztó

62. ábra: Településen engedély alapján található horgásztavak

Felszín alatti vizek

A felszín alatti vizek megoszlása a város domborzati fekvése által igen változatos. A vízáadó réteg anyaga durva, homokos kavics, eliszaposodott homokos kavics. A vízáadó képesség elsősorban a területre hulló csapadékmennyiségtől függ. Az évi átlagos talajvízforgalom 5,9 -

6,0 liter/sec/km², ezáltal a talajvíz-hasznosítás kedvező. A talajvíztükör nyugalmi szintje a Kraszna vonzásban 0-1 méter (sötétkék szín), a település jelentős részén 1-2 méter (világoskék szín), valamint a magasabb homokhordalékkal feltöltött területeken 2-4 méter (sárga szín). Megállapítható hogy nyugatról kelet felé haladva a talajvízszint maximális mélysége folyamatosan csökken (3. ábra).

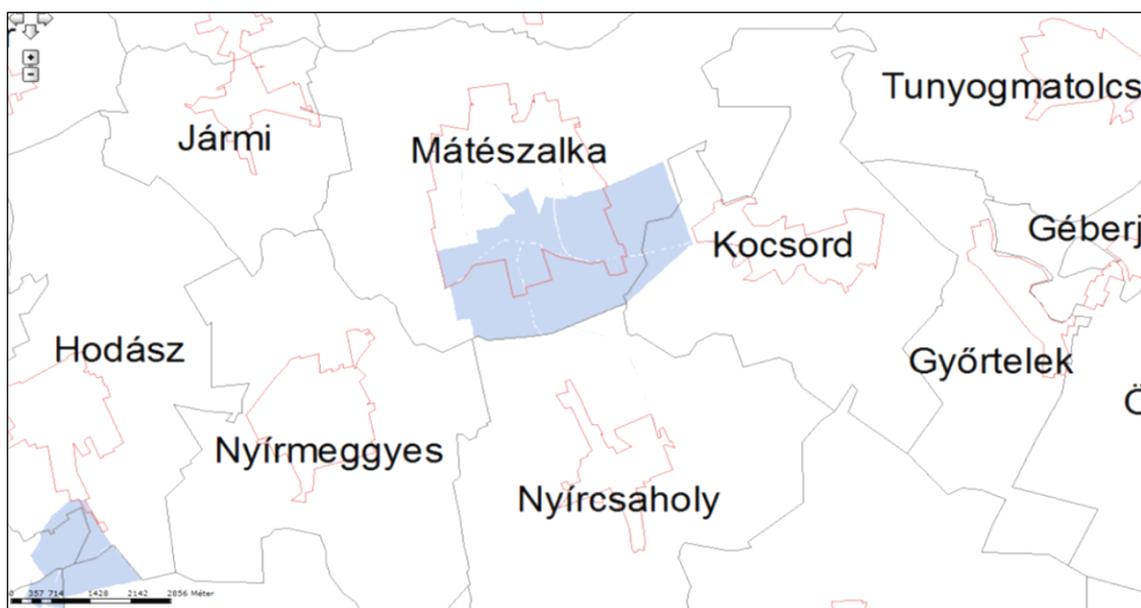

63. számú ábra: Talajvíz mélységi elhelyezkedése Mátészalka térségében

A rétegvíz mennyisége jelentős, az artézi kutak mélysége 100 métert ritkán haladja meg, de általában bővizűek. Az átlagos vízhozamok meghaladják a 200 l/p-et. A szerzett víz minőségére jellemző, hogy magas vastartalmú.

A 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet melléklete alapján Mátészalka város felszín alatti vizei az „fokozottan érzékeny” kategóriába azon belül is a kiemelten érzékeny f.a. területhez tartozik.

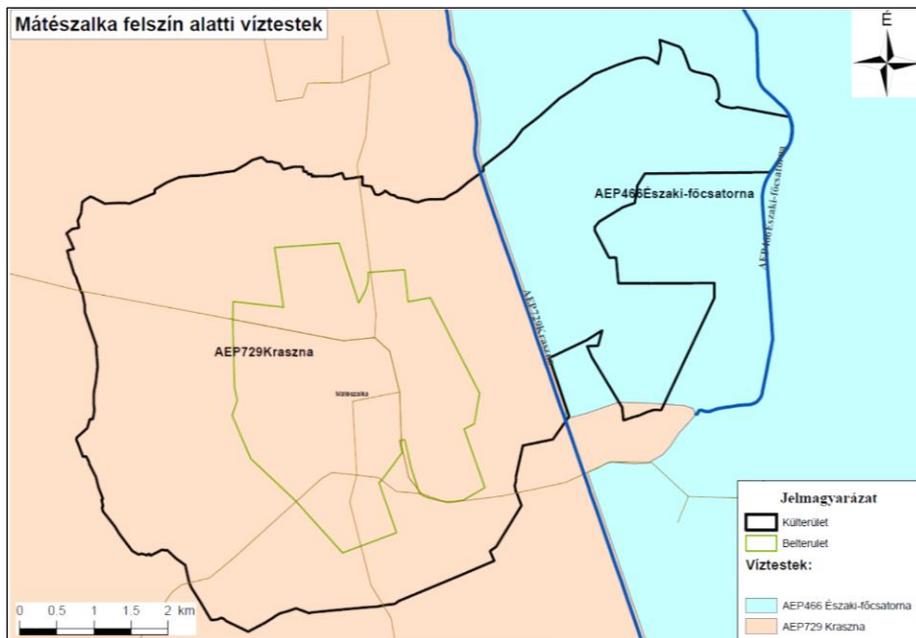
A vizek mezőgazdasági eredetű nitrát szennyezéssel szembeni védelméről szóló 27/2006. (II. 7.) Korm. rendelet alapján Mátészalka közigazgatási területének mintegy 50% (Déli része) nitrát érzékeny területnek minősül.

64. számú ábra: Nitrát szennyezettség elhelyezkedése Mátészalka térségében

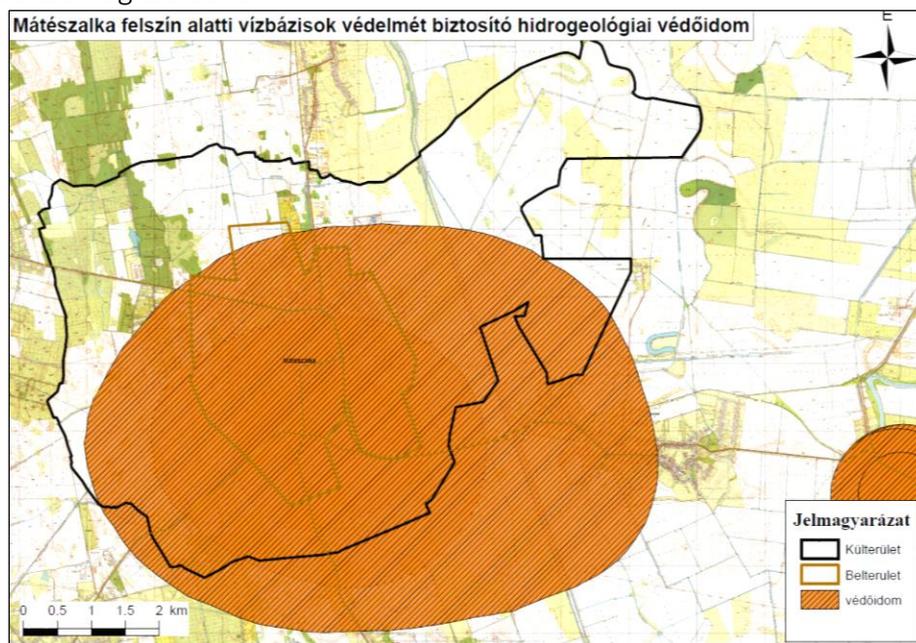
Vízbázis-védelem

Mátészalka város vízellátását a Nyírségvíz Zrt. által üzemeltetett Mátészalkai Térségi Vízműről történik. A vízmű vízbázisa az üzemelő sérülékeny vízföldtani környezetben lévő vízbázisok közé tartozik. Diagnosztikai vizsgálata megtörtént, kijelölt „B” jelű hidrogeológiai védőidommal rendelkezik, amely nem metsz ki a felszínre, így hidrogeológiai övezetet nem kellett kijelölni.

65. számú ábra: Sérülékeny I-II. számú vízbázisok elhelyezkedése
Mátészalka térségében

A sérülékeny vízbázisok védőterületével, védőidomával érintett településeken a felszín alatti vizek védelme kiegészítő intézkedéseket igényel a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízi létesítmények védelméről szóló 123/1997. (VII. 18.) Kormányrendeletnek megfelelően.

66. számú ábra: Vízbázisok védelmét biztosító hidrogeológiai védőidom
elhelyezkedése a térségében

A város területe a megye többi tájegységéhez viszonyítva a Nyírséghez hasonlóan vízben szegény, miközben egyre nagyobb igények jelentkeznek a víz mezőgazdasági hasznosítására. A többlet vízigények csak tározással, illetve a belvizek helyben hasznosításával elégíthetők ki. A vízgyűjtő egészét jelentősen befolyásoló lefolyási, utánpótlódási, megcsapolási viszonyokat jelentősen módosító beavatkozások hajtóereje a térségben a településfejlesztés, kisebb mértékben mezőgazdaság. A terület lakosságának megnövekedett mezőgazdasági terület iránti igénye következtében kialakított belvízelvezető rendszer ma már nem elégíti ki minden igényt. A terület adottságai nem kedveznek a kialakított, mai szántóföldi kultúráknak sem. A vizek elvezetése, a talajvíz süllyedése, kedvezőtlenül érintik a természetes, vagy természeteshez közel álló vízi, vizes, víztől függő ökoszisztémák állapotát is, mely kedvezőtlen hatásokat az éghajlatváltozás tovább súlyosbít.

A felszín alatti vizek szennyező forrásai közé a következők sorolhatóak:

- Elavult, amortizált szennyvízelvezető hálózat,
- A korábban csatornázott területeken nem szakszerűen kerültek felszámolásra a szennyvíz-tárolók,
- Kommunális hulladéklerakók,
- Az ipari tevékenységek következtében felszíni szennyezések,
- Ipari szennyvíz kibocsátók,

Vízgazdálkodás és vízellátás

Mátészalka város a Mátészalka és környéke ivóvízellátó rendszer központja. Önálló vízműteleppel rendelkezik, mely Jármí, Nyírcsaholy, Nyírmeggyes és Ópályi települések vízellátását is biztosítja. Az ivóvízellátó rendszert a Nyírségvíz Zrt. üzemelteti. Mátészalkán 6873 db lakás rendelkezik ivóvíz bekötéssel. Az ellátott területen lévő, bekötés nélküli lakások száma 239 db. A bekötés révén ellátott közületek száma 758 db. A településen az elosztóhálózat hossza (bekötővezetékkel együtt) 110,18 km.

A vízműtelep az Ivóvízminőség-javító Program keretében megújult. A projekt keretében gépészeti és technológiai fejlesztés, irányítástechnikai fejlesztés valamint a kezelő épület energetikai korszerűsítése valósult meg és egy 100 m² alapterületű szociális épület is épült. A vízműtelep névleges átlagos kapacitása 7500 m³/d.

A vízműtelep 13 mélyfúrású kútból biztosítja az átlagosan napi 5000 m³ vízigényt, mely az érintett öt település vízigényét fedezi.

Szükséges megjegyezni, hogy a település területén számos ipari üzem (13db) rendelkezik saját vízellátó rendszerrel, (vízjogi lét. eng. alapján) az általuk kitermelt vízmennyiség jelentős. Található olyan üzem, ami napi 340m³ víz kivételével rendelkezik.

Mezőgazdasági vízhasznosítás is jelenős 10 db engedély van kiadva öntözésre további vízhasznosításra.

Szennyvízelvezetés

Mátészalka szennyvízelvezetési agglomerációjába Mátészalkán kívül Jármí, Ópályi, Nyírmeggyes, Nyírcsaholy települések tartoznak. A szennyvízelvezetést és tisztítási szolgáltatást bérüzemeltetés keretében 2015 évtől a Nyírségvíz Zrt. biztosítja. Tisztító telep kapacitása 7043 m³/d (69726 LEE) átlagos terhelése 4150 m³/d.

Mátészalkán 6374 db lakás rendelkezik szennyvízcsatorna bekötéssel, az ellátott területen nélküli lakások száma 638 db, (közületek száma 631 db). A településen található elosztó hálózat hossza 85,53 km. A szennyvíztisztító telep mélylégbefúvós eleveniszapos tisztítási

technológiát alkalmaz, amely szerves anyag, nitrogén és foszfor eltávolítást biztosít. A tisztított szennyvíz befogadója a Kraszna folyó bevezetés helye 18,80 fkm-nél található. A tisztító telep alkalmas határérték alatti üzemeltetésre azonban technológiája modernizációra szorul. A víztelenített iszap kezelése, annak elhelyezése nem megoldott.

Hévízek

A városban a Szalka-Víz Kft. kezelésében 1db hévízkút van, ami a Rákóczi u. 1. Szám alatt található. A kialakított kút 1009 m mélységű, alsó-pannon vízadó rétegre települt. A kitermelt víz hőfoka építési adatok alapján 56 C°. Jelenleg még elegendő hévízkészlet áll rendelkezésre, bár a rétegenergia csökkenés jelei Alföld szerte, itt is megmutatkoznak. Emiatt vízkészlet gazdálkodási és egyéb megfontolások alapján a gyógyászati, balneológiai célú vízigények kielégítésének prioritást kell élveznie más hévízigényekkel szemben. A hévíz a városi uszodába kerül bevezetésre fürdő termálvize gyógyvíz minőségű. A nátrium-hidrogénkarbonátokban gazdag víz alkalmas mozgásszervi megbetegedések, a gerinc és az ízületek degeneratív (kopásos) megbetegedéseinek kezelésére.

6.5. Levegőtisztaság és védelem

Besorolás, pontforrások

A levegőtisztaság-védelem a környezetvédelem egyik legfontosabb feladata. A légszennyezés közvetlenül hat az emberi egészségre, egyben befolyásolja a környezet más elemeinek állapotát is. A levegőtisztaság-védelem felmérésénél figyelembe kell vennünk az országhatárokon kívülről jövő levegő állapotát, a termelési és fogyasztási tevékenységeket, valamint a közlekedés következtében a légtérbe kerülő szennyező anyagok mennyiségét, minőségét. A levegőkörnyezet állapotát folyamatainak hatótényezőivel jellemezhetjük. A három paramétercsoport, a kibocsátás, az átalakulás, a légszennyezettség mérhető tényezői korlátozott állapotértékelést tesznek lehetővé: a statisztikai adatoknak célorientáltaknak kell lenni. Végső cél az életminőséget biztosító levegőminőség tartós fenntartása, javítása. Az állapot jellemzésében és értékelésében meghatározó szerepe van a határértékeknek; melyek a mindenkori társadalmi-gazdasági elvárásokat is képviselik. A levegőkörnyezet terhelését légszennyező anyagok antropogén jellegű kibocsátásával, emissziójával jellemezhetjük. A kibocsátás légszennyező forrásokon történik. Jelenleg a forrásokat általánosan értelmezzük: objektumok, tevékenységek, folyamatok.

A térség éghajlata (vízügyi szakvélemény alapján)

Mátészalka a Nyírség keleti részén helyezkedik el. Az éghajlat – akárcsak a Kárpát-medence többi részén is – mérsékelt szárazföldi, atlanti és mediterrán hatásokkal. Ez az éghajlati körzet minden éghajlati elem tekintetében szélsőséges, szárazságra hajlamos, hőmérséklet változékonysága, csapadék szeszélyessége, bizonytalansága jellemző.

Léghőmérséklet

Fehérgyarmaton a sokéves átlagos léghőmérséklet 10.6 °C, a sokéves maximumot 2014- ben mérték, 12.8°C-t, a sokéves minimumot, 8.5°C-t 1980- ban. Az uralkodó szélirány észak- keleti és dél- nyugati.

Csapadék

A Keletnyír öblözetben a legnagyobb éves csapadékot 2010- ben Nyírbátorban (1363 mm), míg a legkisebb éves csapadékot 2011- ben Ágerdőmajor állomáson (342 mm) mérték. Az utóbbi évek közül a 2010- es év volt a legcsapadékosabb, aztán öt kevésbé csapadékos év következett, amikor az éves csapadék összege nem érte el a sokéves területi átlagot (600 mm). A 2016-os év sokéves átlag feletti csapadékot hozott (663mm)

Párolgás

A párolgás mérése Vámosoroszi állomáson, az év vegetatív periódusában (IV-X. hónapban) „A”-típusú mérőkádban történik. A területre jellemző párolgás adatokat az állomás 1969-2016 közötti adatsora alapján határozták meg.

Az éves átlagpárolgás 636 mm. A maximális értéket, 847 mm-t 2012-ben, a minimális értéket, 468 mm-t 1980-ban mérték. A legnagyobb párolgás július hónapban van, havi átlagértéke 130 mm. A területre jellemző párolgás adatokat az állomás 1992-2018. közötti adatsora alapján határozzuk meg (Szabolcsveresmarton mért adatok alapján).

Besorolás állapot

A város területének levegőkörnyezeti állapota a többször módosított 4/2002.(X.7.)KvVM r. alapján „az ország többi területe” 10. zónán belül kén-dioxid, szén-monoxid, nitrogén-dioxid és benzol vonatkozásában, valamint PM10 Arzén (As), PM10 Kadmium (Cd) PM10 Nikkel (Ni) PM10 Ólom (Pb) esetében „F”, szilárd (PM10) vonatkozásában „E”, PM10benz(a)piren (BaP) vonatkozásában „D”, talajközeli ózon tekintetében „O-I” zónacsoportba tartozik.

A vizsgált terület levegőkörnyezeti állapota a módosítás előtt érvényes (a korábbi településrendezési tervben megadott) minőségű és minősítésű.

A levegőminőségi állapotot alapvetően a lokális emissziók és a háttérszennyezés határozzák meg az éghajlati és meteorológiai állapotok alakulásától függően.

A településen az OTSZ 225. § (1) rendelete alapján az avar és kerti hulladék nyílttéri égetés értelmében a lábon álló növényzet, tarló, növénytermesztéssel összefüggésben és a belterületi ingatlanok használata során keletkezett hulladék szabadtéri égetése tilos.

Légszennyező pontforrások a településen

A település területén és közigazgatási határain belül a környezetvédelmi elektronikus nyilvántartási rendszere alapján 12 db pontforrásként nyilvántartott, telephely található.

Sorszám	Tevékenység	Helyszín
1.	Szemüveglencse gyártás	Ipari u. 18.
2.	Aszaló üzem	Ipari u. 2.
3.	Bútorgyártás	Ipari u. 18.
4.	Kórház	Kórház u.2-4.
5.	Szárító és tárolótelep	Vágóháza u.10.
6.	Autófényező üzem és szalon	Megyesi u. 168/3 hrsz
7.	Üveg és műanyaglencse gyártás	Ernst Abbe 1-2.
8.	Vízmérő gyártás	Ipari u.16.
9.	Húsfeldolgozó üzem	Széchenyi u. 178.
10.	Posta	Kálvin tér 9.
11.	Fűtőmű	Munkácsy u.17.
12.	Üveglencse gyártó csarnok	Ipari Park 544/46 hrsz.

67.számú ábra: (forrás: OKIR 2018)

A fentiek pontforrások közül az alábbi két telephely bír jelentősebb kibocsátással:

- Városi fűtőmű a szilárd anyagra (1300 kg/ év felett) valamint kén-oxid komponensre (550kg/év felett) az üzem lakóövezetben található.
- Bútorüzem, etil –acetátra vonatkozóan (1100 kg/év felett), ipari övezetben található.

A fentiekén kívül elmondható, hogy a légszennyezés időben és térben csak esetileg fordul elő időszakos a szennyező anyag nem veszélyes, a szennyezés kicsi, jellemzően épületek fűtésből adódik.

A fűtési célú energiatermelés területén továbbra is problémát okoz, hogy **a lakosok a vegyes tüzelésű kazánokban hulladékot égetnek**. Itt a legnagyobb problémát a műanyagok tökéletlen égése során keletkező káros anyagok, mint például a rendkívül mérgező dioxinok keletkezése okozza. Energiatermelésből és fogyasztásból származó kibocsátás nem jelentős.

Pollen „szennyezés”

A korábbi területbejárások során tapasztaltuk, hogy **a település belterületén és külterületén előfordul (jelentős) parlagfű borítottság**. Ez nem csak a parlagon hagyott területekre jellemző, hanem a művelt táblákra és az összekötő és föld utakra is. A parlagfű és más gyomnövények (pl. fekete üröm) pollenjei erősen allergizáló hatásúak. Ellenük a legjobb védekezés a területek rendben tartása, kaszálása lenne. A parlagfű és az üröm pionír fajok, így legjobban a bolygatott talajokban érzik magukat jól. Ez azt jelenti, hogy a nagyszámú talajban lévő mag miatt azok az eljárások, amelyek a talajt is megbolygatják (pl. tárcsázás) nem vezetnek eredményre a parlagfű visszaszorításában. A parlagfű pionír faj lévén nem szereti a már beállt társulásokat, itt nem kap megfelelő teret a fejlődéséhez. Ezért ha egy terület parlagon van hosszabb ideig, akkor érdemes csak kaszálással gondozni, vagy teljesen békén hagyni, mert ez kedvez a gyeptársulás kialakulásának, és így néhány év alatt a parlagfű teljesen kiszorítható erről a területről.

A **parlagfű visszaszorítására** a települési önkormányzat még **nem adott ki helyi rendeletet**, ezért csak a központilag kiadott 221/2008. (VIII. 30.) Korm. rendeletet alkalmazzák, ami a parlagfű elleni közérdekű védekezés végrehajtásának, valamint az állami, illetve a közérdekű védekezés költségei megállapításának és igénylésének részletes szabályairól rendelkezik.

6.6. Zaj és rezgésterhelés

A település földrajzi fekvéséből, kistérségben betöltött mikro-térségi szerepköréből, továbbá a jelentős átmenő tranzitforgalom miatt a zajterhelés egyes kerületekben jelentős.

Zajterhelés hatásai

A lakosság körében negatív hatással jelentkezik a zaj és a rezgés okozta hatás, mely nem feltétlenül egészségkárosító, határértéket nem meghaladó mértékben különböző pszichés zavarokhoz vezethet. Megállapítható, hogy sajnos elég kevés adat áll rendelkezésre, valamint azon rezgésekről, melyek a közlekedési utak mellett jelentenek problémát, egyáltalán nincs adat, pedig ezen tényező hatása sem hanyagolandó el.

A zaj- és rezgésvédelem szempontjait a területrendezés és fejlesztés, valamint a közlekedés tervezés alkalmával szem előtt kell tartani, a zajos és a zajérzékeny területeket lehetőleg egymástól elkülönítve kell kialakítani.

Az iparterületeknek a lakóterületektől való szétválasztásával az üzemek nagyobb zajt bocsáthatnak ki - megtakarítva ezzel berendezéseik zajcsökkentésének nem csekély költségét.

Az utak és a lakóépületek közötti szabad területek célszerűen felhasználhatóak olyan kereskedelmi-szolgáltató **zónák kialakítására**, abban olyan épületek létesítmények elhelyezésére, amelyek zajkibocsátása csekély, és zaj elleni védelmet nem igényelnek továbbá a mögöttük lévő, zajérzékeny épületeket árnyékolják.

A zajforrások és az épületek védendő homlokzatainak egymáshoz viszonyított helyzete meghatározó a helyiségek zajterhelése szempontjából. A zaj ellen védendő helyiségeknek (lakószobák pl.) a "csendes" oldalra nyitásával- amennyiben ezt a tájolás lehetővé teszi - többletköltségek nélkül 10-25 dB zaj csökkenés biztosítható. Az útra merőleges épületeknek mind a két oldala zajos, igaz kevésbé, mint az úttal párhuzamos házak utcai homlokzata. Ennél a változatnál vigyázni kell, hogy a csendes oldalra zajforrás (pl. autóparkoló, szolgáltató épületek) ne települjön.

Az imissziós pontba hangenergia a zajforrástól a direkt út mellett többszörösen reflektálódva is eljuthat. A zajterhelés a direkt és reflektált hangúton terjedő hangszint eredője lesz, tehát egy adott épületet érő zaj nagyságát a környező épületek elrendezése is befolyásolja. Az épületek elhelyezései, a szemben lévő homlokzatok kialakításával a visszaverődő hangenergia, ezzel az eredő zajterhelés is csökkenthető.

Zajforrások

A zajhatástól védendő az emberi tartózkodásra szolgáló épületek, közterületek.

Települési zajforrások:

- Közlekedés, (közúti, vasúti)
- Ipar,
- Kereskedelem,
- Szórakozás,
- Építkezés,
- Háztartási tevékenység.

A rendezési terv alapján a településen kevés számú ipari terület található, valamint kevés számú mezőgazdasági tevékenységet folytató vállalkozás működik. Az utóbbi években nem történt lakossági bejelentés vagy panasz zajkibocsátással kapcsolatban.

6.7. Város zajhelyzete

A közlekedési eredetű zajforrások:

A közlekedési zajforrások közül a közúti közlekedés a legjelentősebb, ami különösen a főforgalmi utak városokon átvezető szakaszai mellett élőket éri leginkább. Mátészalkán a közúti közlekedésből adódóan a városon átvezető 49. Számú főút menti szakaszokon a legnagyobb a zajterhelés, míg a tehermentesített városközpontban minimálisra csökkent. A vasúti eredetű zaj a lakosság számára alig érzékelhető a vasútvonalak és – állomás kedvező fekvése következtében.

Utcanév	Út száma	szelvénye (km)	Összes forgalom (E/nap)	Összes tehergépkocsi (j/nap)
Rohod Csengersima	49.	18+670	9900	961
Nyírbátor felé	471	72+247	3624	225
Ópályi felé	4117	18+474	3810	160
Belterület állomáshoz vezető út	49331	1+698	2858	212
Mátészalka Vállaj	4918	0+1010	3121	132

68. számú ábra: Mátészalka településen áthaladó országos közutak főbb forgalmi adatai (Forrás: 2017. évi KIRA bázis)

Az ipari eredetű zajterhelés:

A településen működő üzemek település belterületétől távol található megfelelő védőtávolsággal rendelkeznek. Jelentősebb zajforrást kibocsátó ipari létesítmények a külvárosban fekvő Ipari Parkban foglalnak helyet, ezáltal a létesítmények lakossági zajterhelése nem jelent problémát.

Egyéb eredetű zajforrások:

Ebbe a kategóriába tartoznak a különféle szabadtéri, kulturális rendezvények, beleértve a szolgáltatási tevékenységekből származó zajokat. Mátészalkán a szórakozóhelyek zeneszolgáltatásából eredő zajforrások nem jelentenek nagy problémát, hiszen a zajkibocsátásuk kicsi, nem éri el a határértékeket.

A zajvédelmi szabályozásban bekövetkezett módosítások alapján a környezeti zaj határértékeit a 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet (a környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról) tartalmazza, illetve a rendezési terv zajvédelmi megalapozásában a 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet alkalmazandó. Az üzletek működésének rendjéről, valamint az egyes üzlet nélkül folytatható kereskedelmi tevékenységek végzésének feltételeiről a 133/2007.(VI.17.) Korm.rendelet ad előírásokat. Jelen TRE-módosítás a tervezési területen belül ipari, gazdasági terület bővítését célozza.

6.8. Sugárzás védelem

A településen nem található olyan ipari létesítmény, amelyek sugárveszélyt okozhat, ezért ezzel nem kell számolni. A katasztrófavédelem rendszeresen figyeli a természetes eredetű háttérsugárzást a településen.

6.9. Hulladékkezelés

Települési hulladékok

A települési környezet számára az egyik legnagyobb terhelést a települési szilárd hulladékok jelentik. A települési hulladékok a lakosság köréből, a településen működő intézményekből, szolgáltatóktól, és a településeken működő kisvállalkozások tevékenységeiből származnak. A hulladékok rendszeres eltávolítása és ártalommentes elhelyezése a települések üzemeltetésének egyik legfontosabb feladata. Települési szinten a feladatok szervezője, gondozója, szabályozója a helyi önkormányzat, aki gondoskodik a helyi közszolgáltatás szervezett kialakításáról és működtetéséről, a kapcsolatos jogokat és kötelezettségeket pedig önkormányzati rendeletben 22/2001. (XII.22.) szabályozza.

Hulladékok begyűjtése

A térség legfontosabb hulladékgazdálkodási beruházása az ISPA KA projekt, amely az elmúlt évek (2002-től) hulladékgazdálkodási célú fejlesztéseit foglalja magában a projekterületen a leglényegesebb elem a három hulladékkezelő központ megépülése: Nyíregyháza, **Nagyecsed**, Kisvárd. A települési zöldhulladék komposztálására a projekt második ütemének keretében létesült Nagyecsed komposztálóban van lehetőség.

Nagyecsed hulladékkezelő központ (KA projekt KTJ 100 508 470)

A terület közigazgatásilag a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei, Nagyecsed város külterületén, a településtől Déli irányban, mintegy 1000 m távolságban található, szilárd burkolatú úttal megközelíthető. A létesítmény helye: 0188/19 (11 ha). A regionális lerakóba a megye 39 településéről érkezik kommunális hulladék.

Hulladékok begyűjtése

A települési szilárd hulladékkal kapcsolatos kötelező helyi közszolgáltatási feladatokat az Észak-Alföldi Környezetgazdálkodási Nonprofit Kft., mint közszolgáltató látja el Szabolcs-Szatmár-Bereg megye közigazgatási területén. Ennek értelmében végzik a lakossági szilárd hulladék gyűjtését és a hulladékkezelő telepre történő szállítását. A lakosság az alábbi edényzet típusokba gyűjtheti a háztartási hulladékot:

- saját tulajdonú 80 / 120 / 240 literes,
- bérelt 1100 literes hulladékgyűjtő edényekbe.
- Szelektív hulladék gyűjtése: A szelektív hulladékot kizárólag a társaság által kiosztott ingatlanonként egy darab 240 l-es (kék színű), szabvány gyűjtőedényből szállítják el.
- Lomtalanítás: Évente egy alkalommal, október 03.-07.
- Zöldhulladék gyűjtése: A szelektíven kihelyezett zöldhulladékot a már megszokott napokon gyűjtik március 21. és november 15. között.

Felhagyott bezárt lerakók

Mátészalka 4505 helyrajzi számú ingatlanon az 1970–2012. közötti időszakban hulladéklerakó telep működött, amely rekultivációjának I. ütemét, az átmeneti lezárást elvégezték a Felső-Tisza-vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügy Felügyelőség 5443-009/2010. számú határozatban foglaltak alapján.

A településen található hulladéklerakó rekultivációja 2013 évben megvalósult majd 2015 évben a végzett tevékenység környezetvédelmi teljesítményértékelése elvégzésre került.

Az egyes hulladéktípusokra vonatkozó speciális intézkedések

A jogszabályokban meghatározott területi, helyi, speciális műszaki követelmények, valamint az általános kötelezettségektől eltérő, egyes hulladéktípusokra vonatkozó speciális intézkedéseket a településen nincsenek. A város csatornázottsága csaknem teljes körű, 94 %-os.

6.10. Vizuális környezetterhelés

A tartós konfliktusként tekinthetünk az illegális hulladéklerakásból eredő konfliktusokra valamint a településen belül rendszeresen jelentkező közterületi károkozások miatti vizuális környezetterhelésekre. A települési zöldfelületek és azok kapcsolati hiánya, térségi szinten a zöldfolyosó hálózat hiányosságai (védő- és takarófasítások hiányai) egyaránt okoznak vizuális konfliktusokat.

Fényszennyezésnek nevezzük az esti égbolt mesterséges fényforrásokkal történő fölösleges, energiapazarló és környezetkárosító megvilágítását. Az emberi és a technikai civilizáció gyors fejlődése oda vezetett, hogy annak a fénynek a mennyisége, amit a városok pazarló világítása

jelent, közvetlen környezetkárosító tényezővé vált. Az ökológiai szempontokat figyelmen kívül hagyó hatalmas mennyiségben elhelyezett világítótestek nagyon gyors terjedése maga után vonta a lakott területeken élő emberek és a várostól távoli természeti környezet fényterhelésének rohamos emelkedését. Az állandósuló fényszennyezés egészségügyi, közlekedésbiztonsági, ökológiai és tájvédelmi szempontból is kockázatot jelent, miután megvalósul az ember és a Föld élővilágának állandó zavarása, ami hatalmas energiapazarlással és közvetett módon környezetszennyezéssel is jár. A fény ökológiai hatásait vizsgálva a kutatók arra a felismerésre jutottak, hogy a fénynek nem csupán erőssége, depolarizációja is rendkívül fontos tényező az élőlények életében.

6.11. Ár,- és belvízvédelem

Mátészalka város közigazgatási területe a Kraszna folyó 18,358-21,915 fkm szelvények közötti szakaszán helyezkedik el. A város belterületét az árvízi elöntésektől 12+654-16+251 tkm-ek között a Kraszna jobb parti elsőrendű árvízvédelmi töltés védi.

A város közigazgatási területe a 07.NMT 06. Kraszna Ágerdő- Vállalj- Tisza elnevezésű nagyvízi medrek területét, valamint a Szamos-Kraszna közti árapasztó tározó déli tározótöltését a 4. számú mellékletben megjelenített módon érintik.

- A nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatát, hasznosítását a 83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet szabályozza, az abban foglaltakat kell betartani.

- A folyók mértékadó árvízszintjeiről szóló 74/2014. (XII. 23.) BM rendelet alapján a település környezetében érvényes mértékadó árvízszintek a következők:

Vízfolyás neve	Folyó szelvénye [fkm]	Mértékadó árvízszint [mBf]
Kraszna	18,358	113,97
Kraszna	21,915	114,35

69. ábra: Településen Kraszna mértékadó árvízszintjei

Belvízvédelem

A város viszonylagosan kedvező domborzatának következtében a belterület nagy része belvízi elöntésektől mentes. A Kraszna bal-partján árvízvédelmi töltések nincsenek kiépítve, ezért nagyvizek vagy árvizek esetén egy bizonyos területet ritkán elöntenek (2 sz. ábra sötétkék színnel ábrázolva.) A Krasznától Ny-ra eső területe a belvízzel alig, illetve mérsékelten, míg a Krasznától K-re eső területe a belvízzel közepesen, illetve erősen veszélyeztetett területek közé sorolható.

Krasznabalparti belvízvédelmi szakaszok területén található, amelyek belvíz-veszélyeztetettsége:

- Pálfai-index: mérsékelten belvízveszélyes (2-es) veszélyeztetettségi kategória
- Évi átlagos belvizes napok száma: 43 nap/év. (Az elmúlt 10 évre viszonyítva)
- Belvízvédelmi készütség gyakorisága1: 12 elrendelt készütség / 10 év (I., II. és III. fok).
- Évi átlagos belvizes napok száma: 6 nap/év. (Az elmúlt 10 évre viszonyítva)
- Belvízvédelmi készütség gyakorisága2: 3 elrendelt készütség / 10 év (I. és II. fok).

Mélyfekvésű területek a város K-i és D-i részein találhatóak. A belterület belvíztől nem veszélyeztetett. Az 1999. Évi belvízhelyzet során, a belterületen elöntések csak a mélyebb fekvésű lefolyástalan területeken, foltokban jelentkeztek. A város területén beépíteni csak vízrendezett területeket lehet. Beépítés előtt a mélyfekvésű területet fel kell tölteni, a vízvezető hálózatot ki kell építeni. A csapadékvíz-elvezetés tervezésénél ezeken a helyeken gondolni kell a felületi vizek elvezetésén kívül a talajvízszint süllyesztésére is. A belterület beépítéséről elmondható hogy vízrendezéssel, illetve víztelenítéssel végrehajtható.

6.12. Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák

A település viszonylag kiépített, működő kommunális, műszaki infrastruktúrával rendelkezik, azonban a lakosság komfort érzetének, életminőségének javítása, valamint a fenntartható fejlődés és a környezetvédelmi célok elérése érdekében van még javítani és korszerűsíteni a kommunális infrastruktúra rendszereit.

A tehermentesítő (városközpontot elkerülő út M-49) megvalósítását szükséges felgyorsítani. A jelenlegi magas járműszám miatt a település ezen részein jelentős a közlekedésből eredő légszennyezés. Vasúti átjáró kereszteződéseket felül kell vizsgálni. A település belterületén a közlekedési lámpák összehangolását különösen a 49. út mentén el kell végezteni.

Fekesszegi úton található szennyvíztelep iszapkezelését ezzel együtt járó bűzterhelését meg kell oldani.

Kórház valamint a vasútállomás közúti elérhetőségeit, megközelítését felül kell vizsgálni.

Belvárosi parkolási problémát orvosolni szükséges.

Rekreációs területek kiépítésre volna igény a lakosság részéről, ezeket meg kell vizsgálni, és teret kell biztosítani.

Nagyobb esőzésekor a település mélyebb területein jelentős a csapadékvíz borítottság szennyvízzel való keveredés felszínen Munkácsy, Fellegár, Bánki utcákon.

Illegális hulladéklerakás forgalmi utak külterületi városrészein, valamint Räckertben.

A gondozatlan telkeken valamint közterületen megjelenő parlagfű pollenszennyezése allergiahatású.

Kerti növényi és egyéb hulladékok égetéséből eredő légszennyezés.

Az elhanyagolt, leromlott állapotú gazdasági és lakóépületek településképet és környezetet romboló hatása.

A település egészében a szelektív hulladékgyűjtést és környezetbarát hulladékgazdálkodást, az illegális hulladék elhelyezést visszaszorítva szükséges megoldani. A csapadékvizek elvezetésén javítani szükséges.

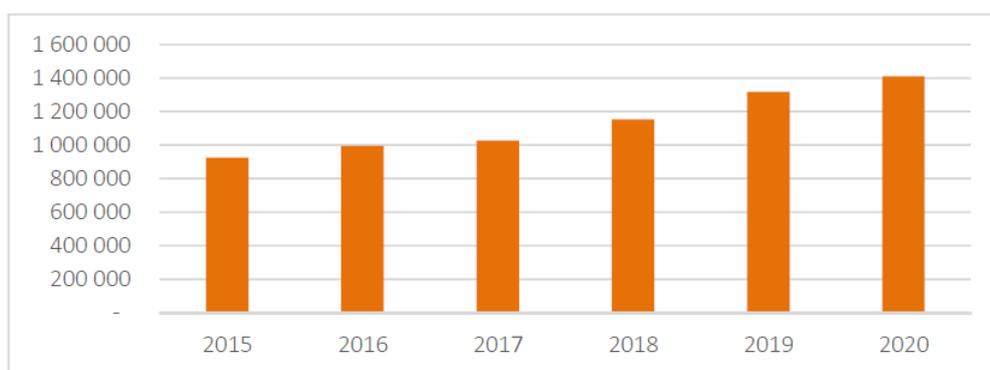
Ezzel együtt a települési funkció erősítése, rendezettebb kialakítással, és a közlekedés fejlesztésével elsődleges a környezeti elemek védelme mellett. A meglévő szilárd útburkolatok minőségét javítani szükséges. Az elkerülő út további fejlesztését szorgalmazni szükséges. A központi településen átvonuló gépjárművek sebességét (49 sz. út), járdaszíjak beépítésével csökkenteni szükséges.

A környezetvédelem keretében a településen megvalósítandó legfontosabb cél, hogy az embert körülvevő épített és természetes elemek közötti összhangot megteremtsék, valamint állapotuk javulását elérjék. A környezetterhelés csökkentése, a fenntartható vidékfejlesztés, az emberi életminőség javítása a program kiemelt területeit képezik. A környezettudatos viselkedésre hulladékgyűjtési akciók segítségével a felnőtt lakosságot is rá kell kényszeríteni a település környezetének védelmére. Végre kell hajtani a település „Környezetvédelmi Programját” amely hosszútávon iránymutatásokkal szolgál a problémák megoldására.

7. Az ipari-gazdasági tevékenység végzése

7.1. Az ipari szektor bemutatása

Mátészalka szerepe a megye gazdaságában kiemelkedő jelentőségű. A működő vállalkozások száma a városban 1307 db (KSH 2018). A város megyén belüli gazdasági súlyát igazolja, hogy a megyei közép vállalkozások (50-249 fős) 7,5%-a, a nagyvállalatok (250 fő feletti) 9,4%-a Mátészalkán működik, amely a város népességi részesedésénél (2,96%) jóval magasabb arány. Mátészalkán a megyei mutatókhoz képest viszonylag alacsony a mezőgazdasági és magas a szolgáltatási ágban működő vállalkozások aránya. Mátészalka az optikai termékek gyártásában évtizedekre visszanyúló hagyományokkal rendelkezik (Magyar Optikai Művek, Zeiss, HOYA), továbbá a térség mezőgazdaságára jelentős élelmiszeripari feldolgozó vállalatok települtek. A város nyugati részén elhelyezkedő 78,5 hektár nagyságú ipari park alapításától kezdve Mátészalka Város Önkormányzata kezelésében működik. Az önkormányzat 2018-ban – a városi ipari parkban telephellyel rendelkező vállalkozásokkal együttműködve – sikeres pályázatot nyújtott be az ipari parkok magasabb szintjét jelentő Tudományos és Technológiai Park cím megszerzésére.

70. ábra: Iparüzési adóbevételek alakulása Mátészalkán (Ft)

Forrás: KSH

A város számára meghatározó az iparüzési adóbevétel alakulása, amely a helyi adóbevételek 90-95 %-át adja évente. Ebből adódóan az önkormányzat gazdaságfejlesztési intézkedésekkel tudja a leginkább növelni saját bevételeit. Mátészalka iparüzési adóbevétele évek óta növekvő tendenciát mutat.

7.2. Mezőgazdaság

A mátészalkai Első Szatmári Almafeldolgozó és Kereskedelmi Kft. évente 20–30 ezer tonna almát dolgoz fel, fő profilja az almalésűrítmény, almaaroma, melléktermékként a törköly-előállítás

Nagyüzemi technológiával készül az egyre több helyen kapható almachips, vagy az 1992-ben Mátészalkán családi vállalkozásként indított Nobilis Zrt. által készített, belga csokoládéval bevont,

8. Örökségvédelem

A település bármely területe potenciális lelőhelyként kezelendő. A tervi időszakban e téren nem volt változás. Az új tervben szereplő funkcióváltással járó tevékenységek magvalósítása, az egyes területekre vonatkozóan földmunkákat is feltételeznek. Ebben az esetben nem zár-

ható ki régészeti, örökségvédelmi értékek, leletek előfordulása. Erre vonatkozóan a beépítések során a törvényi előírások szerint kell eljárni. Ez a munkálatok során minimálisan régészeti felügyelet igényét is jelenti.

9. A terv megvalósulásával várható környezeti hatások

A környezeti terhelés növekedése – zaj, szag, szálló por – tekintetében a fejlesztések megvalósulásával elsősorban kereskedelmi tevékenységek (ipari és kereskedelmi funkciók) ismerete nélkül, növekvő közlekedési források miatt, a jelenlegi állapothoz képest mindenképpen növekedés várható, ezért a védelmi rendeltetésű területek, elemek a jelenleginél nagy hangsúlyt kell, hogy kapjanak.

A hosszú távú településfejlesztési koncepcióban elhatározottak megvalósulása esetén a gazdasági tevékenység jelentősége nő, a beépítés intenzitása is kismértékben változhat. Az igazgatási területen e funkciók változásával, a természeti értékek, a természetvédelmi területek vonatkozásában nem jelent változást, mivel azokat nem érinti.

9.1. A változtatások hatásának megítélése a tervre, vonatkozó hatások alapján

- A terv jellegéből adódóan alapvetően keretet szab a terület felhasználások tekintetében a beépítési helyre, annak jellegére, méreteire, a használat feltételeire, az energiaszolgáltatás mértékére vonatkozóan. Ez alapján a tervezett állapot kereskedelmi területek növelése lakóterületi funkciók növekedése (meglévő állapot lekövetése) valamint az infrastrukturális beavatkozások kivételével nem minősülnek jelentős hatásnak!

- Az új terv nem befolyásol más tervet, nincs hatással a tervhierarchia térséget érintő elemeire.

- Az érintett területeken a természetvédelmi és környezeti igényeket az új terv törekszik biztosítani, mivel a természetvédelmi területek nagysága mértéke nem változik, azokat nem érinti a terv.

- A környezettel kapcsolatos közösségi szabályozások tekintetében abból a szempontból van jelentősége az új tervnek, hogy a területekre vonatkozó általános településrendezési, zajvédelmi, levegővédelmi, hulladék-, szennyvíz elhelyezés és vízgazdálkodási feltételek konkrét, korrekt szabályozási keretek között valósulhatnak meg. Ez minden érintett terület vonatkozásában előrelépést, pozitív változást eredményez.

9.2. Az új terv hatásainak megítélése a várható környezeti hatások alapján

A várható hatások időtartama (I), gyakorisága (G), a bekövetkezés valószínűsége (V), reverzibilitása (R) alapján a változással érintett területek az alábbiak szerint értékelhetők:

A település területét érintő összesített szempontok alapján jellemezhető az alábbiak szerint:
I: a funkcióváltással érintett területhasználatok un. működésének várható időtartama nagytáv lehet (15-25 év)

G: a környezet-igénybevétel és alapterhelés a bizonyos esetekben növekvő hatást (övezeti átsorolásoknál), kisebb mértékű növekedést a hatás folyamatos, állandó, de a megengedett értékek alatti.

V: határértéket meghaladó környezeti hatás nem valószínűsíthető, a havária jellegű terhelés eseti lehet.

R: nincs irreverzibilis hatás csak havaria esetén valószínűsíthető, alapesetben nem várható.

9.3. Szinergikus hatások szerinti megítélése

Az új terv által kiváltott szinergikus hatásokkal alapesetben nem kell számolni. Az ipari és kereskedelmi területek megvalósításával bármely környezeti elemet érő szinergikus hatások megjelenhetnek. A módosítás elviselhető, vagy a megengedhető mértékű és előre becsülhető, hatásokat, hatásfolyamatokat eredményezhet.

Az infrastrukturális beruházások településszerkezeti vonatkozásban, az új tervben szereplő változások alapján semleges hatása van belterület és településközpont közlekedési viszonyaira, terület felhasználási lehetőségeire. Külterületi utak kialakítása esetén azonban a vonal-as létesítmény üzemeltetése során generál szinergikus hatásokat. Tehát az infrastrukturális beruházások megvalósításával a külterületen szinergikus hatások várhatóan erősödnek. A hatások infrastrukturális és településgazdálkodási szempontból adódnak össze, amelyek az energiaellátás (elektromos, gázenergia), a településgazdálkodás (vízellátás, szennyvíz-, csapadékvíz elhelyezés, hulladékgazdálkodás, általános településgazdálkodás, fenntartás), illetve közlekedésszerkezet területét érintik.

Mindezek vonatkozásában a megfelelő energia, valamint szolgáltatás szükséglet biztosítása, a telepített technológiák ismeretének hiányában nehezen definiálható. A közművek kiépítéséhez szükséges beruházások rövidtávon, a környezetvédelem szempontjából kedvezőtlen folyamatokat indukálhatnak. A kapacitások biztosításához szükséges beruházások által keltett negatív hatások rövid ideig tartanak, és elviselhetőek.

9.4. Országhatáron áttérjedő hatás

A települési rendezési terv vonatkozásában, ilyen környezeti hatással nem kell számolni.

9.5. Környezetre kockázatos hatások megítélése

Az új rendezési terv által bekövetkező terület felhasználás, illetve azok változása előreláthatóan nem jelentenek a környezetre kockázatos, a megengedettnél nagyobb terhelést. A tervben megfogalmazott beavatkozások nagyságrendje alapján:

A funkcióváltással történő beavatkozások alapvetően a meglévő állapotot követik ipari tevékenységek számára 2 módosítás a többi kereskedelmi területi arány növekedése, a kerékpárral az infrastruktúra fejlesztése. Ezek a levegőterhelés, a zajterhelés és kismértékben a talajterhelés vonatkozásában kívánnak, illetve követelnek meg fokozottabb odafigyelést mind a tervezés/kivitelezés, mind az engedélyezés/működési fázisában.

A kibocsátások növekedhetnek, de megfelelő műszaki tervezéssel engedélyezéssel azok határérték alatt tarthatók.

9.6. Védett területek érintettsége

Az új tervet és azok elemeit vizsgálva kijelenthető, hogy a természetvédelmet érintő külterületi módosítások az infrastrukturális beruházások által a védett területeket nem érintik.

9.7. Társadalmi, gazdasági folyamatok környezeti következményei

A tervezett fejlesztés pozitív hatással lesz a település belterületének racionálisabb, a települési érdekeket jobban szolgáló hasznosítására, kialakítására, a társadalmi fejlődésére, a környezetminőségre, a fenntartható fejlődés biztosítására, turizmus fejlesztésére. Mindezek a jelenleg érvényben lévő és várhatóan távlatokban is megfelelő környezetvédelmi határértékekkel szabályozott keretek között valósulnak meg, így a megengedettnél nagyobb környezeti terhelést, kockázatot a létesítés, működés és megszűnés sem jelenthet.

Az új rendezési terv kiadásával megvalósuló beruházások kapcsán, várhatóan a település gazdasági helyzete megváltozik, munkahelyek alakulnak ki, az infrastruktúrát érintő fejlesztések miatt nagyobb lesz az átmenő forgalom és további vállalkozások megtelepedése várható, ezzel a megélhetés a térségben kedvezően változik.

9.8. A várható környezeti hatást kiváltó tényezők fenntarthatóságra gyakorolt hatása

- A levegőminőséget érintő változások a megengedhető terheléseken belüli hatásokat jelentik. A terület felhasználás változása következtében a lokális alapterhelés a megengedett értékhatárokon belül növekszik, kockázatos levegőterhelést várhatóan nem okoz!
- A terv talajra és vizekre gyakorolt hatása negatív.
- A hulladékgyűjtésre gyakorolt hatása semleges.

A tervben változó Terület felhasználási kategóriák	Hatótényező	Fenntarthatóságra gyakorolt hatás	Hatás jellege +/-
Kereskedelmi Ipari, gazdasági terület aránya nő	Természetes növényborítás aránya csökken	lefolyási viszonyok megváltoznak,	--
		párolgás klíma megváltozik	--
	Új forgalmi kényszerek alakulnak ki.	Zaj keltés	--
	Porkeltés üzemi forgalom növekszik	Bűz zajkeltés aránya nő	--
	Tájkép megváltozik	településkép változás	--
Infrastrukturális fejlesztések kerékpár úthálózat fejlesztés	Tájkép megváltozik	Elválasztó hatás	--
	Új közlekedési kényszerek alakulnak ki.	lefolyási viszonyok megváltoznak	--
		kibocsátások centruma áthelyeződik	++
		közúti forgalom csökkenés	-+
	Kerékpárok száma nő	Közúti közlekedés biztonságosabbá változik	++
Lakóövezeti terület aránya nő	Természetes növényborítás aránya csökken, beépítés növekszik hősziget hatás, erősödik	lefolyási viszonyok megváltoznak,	--
		párolgás klíma megváltozik	-
	lefolyási viszonyok megváltoznak	Felszín alatti közeg szennyezése terhelése	--
	Közlekedési kényszerek megváltoznak gk. forgalom növekszik	Bűz zajkeltés aránya nő	-
	Tájkép megváltozik	településkép változás	- +

71. ábra: Hatótényezők bemutatása

Kereskedelmi,- ipari üzemi területek aránya tovább növekszik

Az ipari gazdasági, kereskedelmi területi arányok növelésével a környezetet érik negatív hatások, melyek már a későbbiekben az emberre is kihatnak.

Összességében a települési környezetre gyakorolt hatások jelentőségüktől függetlenül általában hosszútávon egyértelműen negatív hatást eredményeznek. A gazdasági területeken megvalósuló beruházásokkal együtt fellépő új, előre nem becsülhető hatások környezeti kockázatokkal járhatnak!

Lakóövezetek aránya növekszik

A lakóövezetek arányának növekedésével a beépítéssel, a növényzet megváltozik, a burkolati minősége megváltozik ezzel a felszín lefolyási viszonyai is megváltoznak, a városi hősziget hatás növekszik, pontszerű klimatikus hatások erősödni fognak. Új közlekedési kényszerek alakulnak ki, a gépjárműforgalom emissziókkal együtt ott is növekedni fog ahol eddig nem volt jelen. Tájkép megváltozik! A lakóövezeti arányok növelésével a környezetet érhetik negatív hatások, melyek már a későbbiekben az emberre is kihatnak.

Összességében a települési környezetre gyakorolt hatások jelentőségüktől függetlenül általában hosszútávon inkább negatív hatást eredményeznek.

Úthálózat, kerékpárút hálózat fejlesztés

A település gazdasági pozíciója területhasznosítása javulhat a változások révén. Az ipari területek terén történő változások a társadalomra is pozitív irányú hatást gyakorol. A közlekedés fejlesztés, társadalom változása mind pozitív irányú hatásokat generálnak, azonban a forgalomnövekedéssel a környezetet negatívan érinthetik. Későbbi üzemeltetésük során zavaró hatást indukálnak levegőt, talajt is terhelik.

Hatások értékelése

A település gazdasági pozíciója területhasznosítása kismértékben javul a változások révén. A műszaki infrastruktúra terén történő változások a társadalomra pozitív irányú hatást gyakorolnak. A kereskedelem térnyerése, a közlekedés fejlesztése társadalom változása mind pozitív irányú hatásokat generálnak, a forgalomnövekedéssel a környezetet negatívan érinthetik. Későbbi üzemeltetésük során zavaró hatást indukálnak levegőt, talajt és a védendő homlokzatokat terhelik.

Az ipari, kereskedelmi területi arányok növelésével a környezetet érhetik negatív hatások, melyek már a későbbiekben az emberre is kihatnak.

Összességében tekintve hogy a terv a sok esetben a meglévő állapotot követi le, az ipari fejlesztések pedig a meglévő ipari területnövekedést jelenti. Ezért a települési környezetre gyakorolt hatások jelentőségüktől függetlenül általában semleges hatást eredményeznek. A gazdasági területeken megvalósuló beruházásokkal együtt fellépő új, előre nem becsülhető hatások a megengedettnél alacsonyabb környezeti kockázatokkal járhatnak!

9.9. Környezeti következmények alapján értékelés

A javasolt változások alapján jelentős mértékű, a környezeti állapotot veszélyeztető környezeti hatás bekövetkezése a terv távlatán túl sem várható, nem prognosztizálható. A terv következtében a településszerkezeti terv, a település terhelhetőségének határain belül marad, biztosítva ezzel a környezeti kockázatok, a környezetterhelések szinten-tartható szabályozását.

Környezeti elem	Föld	Víz	Levegő	Települési környezet	Ökológiai rendszer	Ember	Összegzés
Ipari gazdasági terület aránya nő	--	--	--	++	--	-+	Negatív
Lakóövezeti arányok növekedése	--	--	--	++	-	++	kismértékben negatív
Infrastruktúra fejlesztése	+	--	+-	+	+-	+	Semleges

72. ábra: Környezeti elemek hatásainak összegzése

9.10. A várható környezeti hatások rendelet szerinti értékelése

A vonatkozó rendeletben megadott szempontok alapján a várható környezeti hatások az alábbiak szerint értékelhetők: A környezeti hatások a tervezett területhasználat megvalósulása során tekintendők mértékadónak, állandónak és időben hosszabb távúnak. A hatások a jelenlegi, nem ismert mértékkel és gyakorisággal jelennek meg a környezetben.

Környezetkárosító, irreverzibilis hatással jellemzően kell számolni (kivéve új utak valamint havaria helyzet).

A hatások mértéke számítható hatásterületű, közigazgatási, vagy országhatáron átterjedő kockázattal járó hatást nem jelentenek.

A területhasználatból eredően, az ipari kereskedelmi területek változásból, az infrastruktúrális beavatkozásokból kis eséllyel várható, környezeti kockázatú hatás. A területhasználatból eredő, az átlagos egészségi, baleseti és környezetbiztonsági viszonyokat fokozottabban veszélyeztető, meghaladó hatás kismértékben előfordulhat. A környezethasználatból eredően kijelenthető, hogy a lakosság és a természeti környezet veszélyeztetése nagy biztonsággal kizárható. A hatások így nem veszélyeztetnek védett területet, létesítményt. Az infrastruktúrális beavatkozásból eredően tartós és zavaró környezeti hatás nem alakulhat ki.

A fejlesztés és a megvalósítás (mint azt a szerkezeti és szabályozási terv is célként fogalmazza meg) a települési és természeti környezeti, gazdasági és infrastruktúrális és geopolitikai helyzetének az élénkítését, javítását célozzák.

9.11. A vizsgált terület értéke, érzékenysége

- A 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet értelmében a település az fokozottan érzékeny felszín alatti vízminőség védelmi területen lévő települések közé tartozik.
 - A település a vizek mezőgazdasági eredetű nitrát szennyezéssel szembeni védelméről szóló 27/2006. (II. 7.) Korm. rendelet melléklete alapján a település mintegy fele nitrát érzékeny területek közé tartozik.
 - A település területének levegőkörnyezeti állapota a többször módosított 4/2002.(X.7.)KvVM r. alapján „az ország többi területe” 10. zónán belül kén-dioxid, szén-monoxid, nitrogén-dioxid és benzol vonatkozásában, valamint PM10 Arzén (As), PM10 Kadmium (Cd) PM10 Nikkel (Ni) PM10 Ólom (Pb) esetében „F”, szilárd (PM10) vonatkozásában „E”, PM10benz(a)piren (BaP) vonatkozásában „D”, talajközeli ózon tekintetében „O-I” zónacsoportba tartozik. A területen a környezeti levegő megfelelő terhelhetőségi tartalékkal rendelkezik!
- A területre érvényesek a 3.1. fejezetben megadott országos besorolások, minőségi értékek.

- Zajvédelmi szempontból a terület a 27/2008.(XII.3.) KvVM-EüM e.r., illetve az MSZ-13-111, valamint a 284/2007.(X.29.)Korm. r. alkalmazása szerinti zajterhelési határértékekkel, valamint helyi zajvédelmi rendelkezésekkel szabályozott.
- A szabályozási tervben megadottakkal összhangban az övezetek konkrét kialakítása, telekalakítása és engedélyezése során el kell végezni a beépítéssel közvetlenül érintett terület örökségvédelmi felmérését, feltárását, a beépíthető területek lehatárolását.
- A terv elhatárolásait a szabályozási terv is rögzíti.

10. Az épített környezetre gyakorolt hatások elemzése

A környezeti hatások és környezeti elemek részletesebb bemutatásához ún. hatásmátrixokat alkalmaztunk, melyek alapján a hatótényező és hatásviselő könnyen azonosíthatók. A várható hatások miatt hatásmátrixot **ipari gazdasági, lakóövezeti valamint infrastrukturális fejlesztésű területekre készítettük el**. Az igénybevételek során külön vizsgáltuk kivitelezés, illetve az üzemelés (működés) időszakát. Természetesen az üzemelés időszaka a hosszabb távú és a nagyobb jelentőségű. A hatásmátrixokban az épített környezetre (emberre) vonatkozó területeket külön kiemeltük.

10.1. Hatásmátrix a változások megvalósulása esetén

Gazdaság, ipari területek fejlesztése, megvalósítása során				
Hatótényező/ tevékenység	Közvetlen hatások/hatásfolyamatok	Hatásviselő	Hatásterület	Közvetlen hatás jellege
Beépítési területen növényzet eltávolítása	növényzet élőhelyek károsodása , szegélyhatások és élőhely fragmentáció, invazív növényfajok terjedése	flóra	közvetlen: a beépítési terület	tartósság: rövidtávú erősség: közepesen erős jelentőség: közepes jelentőség
	állatfajok populációinak és egyedszámának csökkenése, átrendeződése, bolygatás, zavarás , invazív állatfajok felszaporodása	fauna		
Területfoglalások: Felvonulási, létesítési terület	igénybevétel	földtani közeg	közvetlen: a beépítési terület	tartósság: hosszú távú erősség: közepesen erős jelentőség: közepes jelentőség
	kitermelt talaj átmeneti tárolóterületek kialakítása és üzemeltetése	földtani közeg	közvetlen: a kitermelt talaj átmeneti tárolási területe	tartósság: hosszú távú erősség: közepesen erős jelentőség: közepes jelentőség
	építés során keletkező hulladékok munkahelyi és üzemi gyűjtőhelyek kialakítása üzemeltetése	földtani közeg	közvetlen: a munkahelyi és üzemi hulladékgyűjtő helyek tárolási területe	tartósság: rövid távú erősség: közepesen erős jelentőség: kis jelentőség
	élőhelyek életterének csökkentése , szukcesszió gátlása, populációdinamikai folyamatok befolyásolása	flóra, fauna	közvetlen: a beépítési terület Közvetett: a beruházással érintet terület környezete	tartósság: rövid távú erősség: erős jelentőség: közepes jelentőség
Beépítési területen termőtalaj letermelése, deponálása	növények föld alatti részének és szaporítóanyagának pusztulása, élőhely károsodása szegélyhatások és élőhely fragmentáció állatok élőhelyének, populációinak és egyedszámának csökkenése, bolygatás, zavarás	flóra fauna	közvetlen: a vonalas létesítmények nyomvonala	tartósság: hosszú távú erősség: erős jelentőség: közepes jelentőség
	talaj kiporzása miatti levegőterhelés	levegőkörnyezet		

Mátészalka Város Településrendezési Tervéhez
KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

	por talajra ülepedése , talajba mosódása	földtani közeg	közvetlen: a beépítési terület közvetett: a beruházással érintet terület környezete	erősség: gyenge jelentőség: kis jelentőség
	a leülepedett por fiziológiai hatása	flóra, fauna		
	munkagépek légszennyező anyag kibocsátása miatti levegőterhelés	levegőkörnyezet		
	munkagépek zajkibocsátása miatti zajterhelés	települési környezet (ember)		
Beépítési területen közművek, valamint a létesítmények megépítése, kivitelezése	munkagépek légszennyező anyag kibocsátása miatti levegőterhelés	levegőkörnyezet települési környezet (ember)	közvetlen: a beépítési terület közvetett: a beruházással érintet terület környezete	tartósság: rövid távú erősség: közepes jelentőség: közepes jelentőség
	munkagépek zajkibocsátása miatti zajterhelés	települési környezet (ember)		

Lakóterületek fejlesztése, megvalósítása során

Hatótényező/ tevékenység	Közvetlen hatások/hatásfolyamatok	Hatásviselő	Hatásterület	Közvetlen hatás jellege
Beépítési területen növényzet eltávolítása	növényzet élőhelyek károsodása , szegélyhatások és élőhely fragmentáció, invazív növényfajok terjedése, párolgás megváltozik hősziget hatás nő	klíma, flóra, ember	egész település	tartósság: hosszútávú erősség: közepesen erős jelentőség: közepes jelentőség
	állatfajok populációinak és egyedszámának csökkenése, átrendeződése, bolygatás, zavarás , invazív állatfajok felszaporodása	fauna, ember		
Területfoglalások: Felvonulási, létesítési terület	igénybevétel	földtani közeg	közvetlen: a beépítési terület	tartósság: hosszú távú erősség: közepesen erős jelentőség: közepes jelentőség
	kitermelt talaj átmeneti tárolóterületek kialakítása és üzemeltetése	földtani közeg	közvetlen: a kitermelt talaj átmeneti tárolási területe	tartósság: hosszú távú erősség: közepesen erős jelentőség: közepes jelentőség
	építés során keletkező hulladékok munkahelyi és üzemi gyűjtőhelyek kialakítása üzemeltetése	földtani közeg	közvetlen: a munkahelyi és üzemi hulladékgyűjtő helyek tárolási területe	tartósság: rövid távú erősség: közepesen erős jelentőség: kis jelentőség
	élőhelyek életterének csökkentése , szukcesszió gátlása, populációdinamikai folyamatok befolyásolása	flóra, fauna	közvetlen: a beépítési terület Közvetett: a beruházással érintet terület környezete	tartósság: rövid távú erősség: erős jelentőség: közepes jelentőség
Beépítési területen termőtalaj letermelése, deponálása	növények föld alatti részének és szaporítóanyagának pusztulása, élőhely károsodása szegélyhatások és élőhely fragmentáció állatok élőhelyének, populációinak és egyedszámának csökkenése, bolygatás, zavarás	flóra fauna	közvetlen: a vonalas létesítmények nyomvonal	tartósság: hosszú távú erősség: erős jelentőség: közepes jelentőség
	talaj kiporzása miatti levegőterhelés	levegőkörnyezet	közvetlen: a beépítési terület közvetett: a beruházással érintet terület környezete	tartósság: rövid távú erősség: gyenge jelentőség: kis jelentőség
	por talajra ülepedése , talajba mosódása	földtani közeg		
	a leülepedett por fiziológiai hatása	flóra, fauna		
	munkagépek légszennyező anyag kibocsátása miatti levegőterhelés	levegőkörnyezet		
	munkagépek zajkibocsátása miatti zajterhelés	települési környezet (ember)		
munkagépek légszennyező anyag kibocsátása miatti levegőterhelés	levegőkörnyezet települési környezet (ember)	közvetlen: a beépítési terület közvetett: a beruházással érintet terület környezete		
munkagépek zajkibocsátása miatti zajterhelés	települési környezet (ember)			

<i>Infrastrukturális fejlesztések megvalósulása</i>				
Hatótényező/ tevékenység	Közvetlen hatások/hatásfolyamatok	Hatásviselő	Hatásterület	Közvetlen hatás jel- lege
Vonalas létesítmények vas- úti pálya, autópálya nyom- vonalán növényzet eltávolítá- sa	növényzet élőhelyek károsodása , szegély- hatások és élőhely fragmentáció, invazív növényfajok terjedése	flóra	közvetlen: a vo- nalas létesítmé- nyek nyomvo- nala	tartósság: középtávú erősség: közepesen erős jelentőség: közepes jelentőség
	állatfajok populációinak és egyedszámának csökkenése, átrendeződése, bolygatás, za- varás , invazív állatfajok felszaporodása	fauna		
Területfoglalások: Felvonulási, létesítési terü- let	igénybevétel	földtani közeg	közvetlen: a vo- nalas létesítmé- nyek nyomvo- nala	tartósság: hosszú távú erősség: közepesen erős jelentőség: közepes jelentőség
	kitermelt talaj átmeneti tárolóterületének kialakítása és üzemeltetése	földtani közeg	közvetlen: a ki- termelt talaj át- meneti tárolási területe	tartósság: hosszú távú erősség: közepesen erős jelentőség: közepes jelentőség
	építés során keletkező hulladékok munka- helyi és üzemi gyűjtőhelyek kialakítása üzemeltetése	földtani közeg	közvetlen: a munkahelyi és üzemi hulladék- gyűjtő helyek tárolási területe	tartósság: rövid távú erősség: közepesen erős jelentőség: kis jelen- tőség
	élőhelyek életterének csökkentése , terü- leti feldarabolódás, mozaikosság szukcesz- zió gátlása, populációdinamikai folyama- tok befolyásolása	flóra, fauna	közvetlen: a vo- nalas létesítmé- nyek nyomvo- nala Közvetett: a be- ruházással érint- tet terület kör- nyezete	tartósság: rövid távú erősség: erős jelentőség: közepes jelentőség
Vonalas létesítmények he- lyén termőtalaj letermé- lése, deponálása	növények föld alatti részének és szaporító- anyagának pusztulása, élőhely károsodása szegélyhatások és élőhely fragmentáció ál- latok élőhelyének, populációinak és egyed- számának csökkenése, bolygatás, zavarás	flóra fauna	közvetlen: a vo- nalas létesítmé- nyek nyomvo- nala	tartósság: hosszú távú erősség: erős jelentőség: közepes jelentőség
	talaj kiporzása miatti levegőterhelés	levegőkörnyezet	közvetlen: a vo- nalas létesítmé- nyek nyomvo- nala, közvetett: a be- ruházással érint- tet terület kör- nyezete	tartósság: rövid távú erősség: gyenge jelentőség: kis jelen- tőség
	por talajra ülepedése , talajba mosódása	földtani közeg		
	a leülepedett por fiziológiai hatása	flóra, fauna		
	munkagépek légszennyező anyag kibocsá- tása miatti levegőterhelés	levegőkörnyezet		
munkagépek zajkibocsátása miatti zajter- helés	települési kör- nyezet (ember)			
Vonalas létesítmények megépítése, kivitelezése betonozás, aszfaltozás	munkagépek légszennyező anyag kibocsá- tása miatti levegőterhelés	levegőkörnyezet települési környe- zet (ember)	közvetlen: a vo- nalas létesítmé- nyek nyomvo- nala, közvetett: a be- ruházással érint- tet terület kör- nyezete	tartósság: rövid távú erősség: közepes jelentőség: közepes jelentőség
	munkagépek zajkibocsátása miatti zajter- helés	települési kör- nyezet (ember)		

Működés során várható környezeti elemek igénybevétele

Gazdaság, ipari területek fejlesztése, üzemelésük során				
Hatótényező/ tevékenység	Közvetlen hatások/hatásfolyamatok	Hatásviselő	Hatásterület	Közvetlen hatás jel- lege
Ipari létesítmények mű- ködése (zaj, levegőt érő terhelések). Mg üzemek esetén híg- trágya kibocsátás	növényzet élőhelyek károsodása , szegélyhatá- sok és élőhely fragmentáció, invazív növényfajok terjedése	flóra	közvetlen: a beépítési terü- let közvetett: a beruházással érintet terület környezete	tartósság: hosszú távú erősség: erős jelentőség: nagy
	állatfajok populációjának és egyedszámának csök- kenése, átrendeződése, bolygatás, zavarás , inva- zív állatfajok felszaporodása	fauna		
	élőhelyek életterének csökkentése , területi fel- darabolódás, mozaikosság szukcesszió gátlása, populációdinamikai folyamatok befolyásolása	flóra, fauna		
	Ipari szennyvizek hígtrágyák megjelenése talaj- ban diffúz jelegűek.	földtani közeg flóra, fauna, élővíz befoga- dók települési kör- nyezet ember	közvetlen: a beépítési terü- let közvetett: a beruházással érintet terület környezete, te- lepülés terü- lete	tartósság: hosszú távú erősség: nagy jelentőség: nagy
	Hulladékok mennyisége növekszik	földtani közeg flóra, fauna települési kör- nyezet ember		
	Többlet légszennyező anyag kibocsátása miatti levegőterhelés	földtani közeg flóra, fauna leve- gőkörnyezet települési kör- nyezet ember		
	Többlet zajkibocsátás miatti zajterhelés	települési kör- nyezet (em- ber)		
Ipari üzemek havarria helyzet kialakulása	földtani közeg flóra, fauna leve- gőkörnyezet			

Lakóterületek területek fejlesztése, működésük				
Hatótényező/ tevékenység	Közvetlen hatások/hatásfolyamatok	Hatásviselő	Hatásterület	Közvetlen hatás jel- lege
Lakó létesítmények mű- ködése (zaj, levegőt érő terhelések). Hígtrágya kibocsátás	Beépítéssel növényborítás megváltozik, beszivár- gás lecsökken	flóra, ember	Település terü- lete	tartósság: hosszú távú erősség: erős jelentőség: nagy
	Lefolyási viszonyok megváltoznak	flóra, ember		
	Városi hősziget hatás nő	flóra, fauna, ember		
	Többlet kommunális szennyvíz megjelenése ta- lajban diffúz jelegűek.	földtani közeg flóra, fauna, élővíz befoga- dók		

Mátészalka Város Településrendezési Tervéhez
KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

		települési környezet ember	környezete, település területe	
	Kommunális hulladékok mennyisége növekszik	földtani közeg flóra, fauna települési környezet ember	közvetlen: a beépítési terület közvetett: a beruházással érintet terület környezete, település területe	tartósság: hosszú távú erősség: gyenge jelentőség: kis jelentőség
	Fűtés közlekedés miatt többlet légszennyező anyag kibocsátása miatti levegőterhelés	földtani közeg flóra, fauna levegőkörnyezet települési környezet ember		tartósság: hosszú távú erősség: gyenge jelentőség: nagy jelentőség
	Többlet zajkibocsátás miatti zajterhelés	települési környezet (ember)		tartósság: hosszú távú erősség: erős jelentőség: nagy jelentőség
	Tájkép megváltozik	Táj (ember)		tartósság: hosszú távú erősség: közepes jelentőség: közepes jelentőség

Infrastrukturális fejlesztések működése

Hatótényező/tevékenység	Közvetlen hatások/hatásfolyamatok	Hatásviselő	Hatásterület	Közvetlen hatás jellege		
Vonalas létesítmények vasúti pálya, autópálya működése (zaj, levegőt érő terhelések).	növényzet élőhelyek károsodása , szegélyhatások és élőhely fragmentáció, invazív növényfajok terjedése	flóra	közvetlen: a vonalas létesítmények nyomvonala, közvetett: a beruházással érintet terület környezete	tartósság: hosszú távú erősség: erős jelentőség: nagy jelentőség		
	állatfajok populációinak és egyedszámának csökkenése, átrendeződése, bolygatás, zavarás , invazív állatfajok felszaporodása	fauna				
	élőhelyek életterének csökkentése , területi feldarabolódás, mozaikosság szukcesszió gátlása, populációdinamikai folyamatok befolyásolása	flóra, fauna				
	nyomvonalak mentén, kommunális hulladékok megjelenése	földtani közeg flóra, fauna	közvetlen: a vonalas létesítmények nyomvonala, közvetett: a beruházással érintet terület környezete	tartósság: hosszú távú erősség: gyenge jelentőség: kis jelentőség		
	gépjárműforgalom légszennyező anyag kibocsátása miatti levegőterhelés	földtani közeg flóra, fauna levegőkörnyezet települési környezet ember			tartósság: hosszú távú erősség: gyenge jelentőség: nagy jelentőség	
	gépjárműforgalom, vasúti forgalom zajkibocsátása miatti zajterhelés	települési környezet (ember)				tartósság: hosszú távú erősség: erős jelentőség: nagy jelentőség
	közlekedésből származó havaria helyzet	földtani közeg flóra, fauna levegőkörnyezet				

10.2. Javasolt környezetvédelmi intézkedések, a település környezeti állapotának megtartása érdekében

A településnek viszonylag jól kiépített és jól működő kommunális, műszaki infrastruktúrája van. A lakosság komfort érzetének, életminőségének az emelése, valamint a fenntartható fejlődés és a környezetvédelmi célok elérése érdekében van még javítani és korszerűsíteni való a kommunális infrastruktúra rendszerein, javítani szükséges a csapadékcsatornázottságot, ezzel együtt meg kell valósítani a település egészében a felszíni vízvezetést, lefolyástalan területeket fel kell számolni.

Ipari üzemek kibocsátásait ellenőrizni szükséges.

A város szennyvízhálózatát fejleszteni, korszerűsíteni szükséges, a tisztító telepfejlesztést korszerűsítését elő kell irányozni.

Az egész település területére komplex vízrendezési terv készítése javasolt, amely figyelembe veszi a lefolyástalan területeket.

A további vállalkozások megtelepedéséhez a közművesített iparterületek fejlesztése, kialakítása szükséges.

A kereskedelmi területek közötti megközelítését lakó területek érintése nélkül a védőtávolságok kijelölésével biztosítani szükséges.

Az új épületek engedélyeztetése során tájékoztatni szükséges a beruházókat, a vezetékes gáz és az alternatív fűtési megoldások előnyeiről, ezzel együtt adminisztratív eszközökkel csökkenteni szükséges a vegyes tüzelésű kazánok kiépítését.

A szelektív hulladékgyűjtés további erősítésére, jellemzően a kertes területek nagysága miatt a komposztálás előnyeire fel kell hívni a figyelmet!

A városi hatás, a biztonságos közlekedési feltételekhez, valamint a kényelmi funkciók erősítése végett a meglévő szilárd útburkolatok minőségét javítani szükséges.

A környezetvédelem keretében a településen megvalósítandó legfontosabb cél, hogy az embert körülvevő épített és természetes elemek közötti összhangot megteremtsék, valamint állapotuk javulását elérjék. A környezetterhelés csökkentése, a fenntartható vidékfejlesztés, az emberi életminőség javítása a program kiemelt területeit képezik.

Felszín alatti közeg védelmében

A felszíni alatti közeg jó állapotának megtartása érdekében javasoljuk, hogy az Európai víz keret irányelvnek megfelelően, a település földtani közeg védelmét különös gondossággal őrizték meg.

Különös tekintettel:

- 7/2005.(III.1.)KvVM érzékeny vízminőségi kategóriára
- Korábbi ipari szennyezők tevékenységére.
- Állattartás feltételeinek szigorítása

Fentiek értelmében talajterheléssel kapcsolatos rendelet alkalmazását, a rákötési arány növelése érdekében. Új vízi közmű törvény (2011. évi CCIX. Törvény) értelmében, ellátásért felelősként a szolgáltatóval közösen fellépni a rákötési arány növelése érdekében. Új beruházásoknál szigorúan vizsgálni a szennyvízhálózat rendelkezésre állását, alkalmasságát. Házi vízellátó rendszerek műszaki felülvizsgálatát (fúrt kutak) illetve új rendszerek szigorítását.

Levegővédelem

A levegőszennyezés több pontforrásnak a következménye, amely manapság legjellemzőbben, a szabadtéri avar- és hulladékégetésből, kommunális energiafelhasználásból, így a fűtési időszakban a háztartások fűtéskor kibocsátott füstből és égéstermékekből, valamint a

közlekedésből származik. Az előbbi szabályozására (területre vagy időszakra) helyi rendeletalkotással biztosított lehet.

Fenti javaslatok végrehajtásához az új rendezési terv terület alapú differenciált szabályozása lehetőséget biztosíthat.

11. Közérthető összefoglaló

Az új rendezési terv települési környezetre gyakorolt hatása (a lokális környezeti alaphelyzet változásától eltekintve) a közigazgatási terület vonatkozásában nem minősülnek jelentősnek.

Az új tervben megfogalmazott távlati tervek, közepes szintű változások ipari,- gazdasági társadalmi, hatásai jelentősek, többnyire a megvalósult állapotot követik le, a település fejlődésében meghatározóak, azok javító hatásúak lehetnek.

A változtatások lokálisan az adott települési környezetében kismértékűek, alacsony területi bevonással és kockázattal járó környezetterhelésekkel valósíthatóak meg és tarthatók fenn. A környezeti értékelés anyaga feltárta az új tervvel várható környezeti hatások mértékét, megalapozva ezzel megvalósításának jogszabályi és környezetvédelmi lehetőségét, feltételeit. A környezeti értékelés a környezetvédelmi érdekeket szem előtt tartva megfelelőnek tartja a szerkezeti és szabályozási tervi célokat, azokat megfelelő részletességgel törekedett leírni és minősíteni. Javaslatot tesz a település környezeti állapotának megtartása érdekében.

A várható hatások tekintetében megoldhatatlan ellentmondásokat nem talált. Ahol a változások szükségessége kérdéses volt, ott előírta az adott helyzetnek megfelelő vizsgálat igényét.

A terv biztosítja a fenntartható fejlődés gazdasági, infrastrukturális, települési és társadalmi feltételeit. Megfogalmazza a környezeti és természeti, ökológiai értékek, valamint a felszíni és felszín alatti vizekkel való hatékony gazdálkodás eszközeit, céljait.

Összességében az új rendezési terv keretében (konceptióban) megfogalmazott célok betartásával a környezetre gyakorolt hatások a megengedett értékeken belüli terheléseket eredményeznek. A 2/2005.(I.11.)Korm. rendelet alapján készített környezeti értékelés a szerkezeti terv és szabályozási terv környezetalakítási alátámasztó munkarészét megalapozó anyaga. A környezeti értékelés alapján a területre vonatkozó új szerkezeti és szabályozási terv a fentiek alapján elfogadásra javasolt.

Nyíregyháza, 2023.04.16.

Szalai Sándor

Környezetmérnök MSc.

környezetvédelmi-ökológus

SZKV-hu; SZKV-le;

SZKV-vf; SZKV-zr

mksz: 15/0640.

njsz: 939/2004.